

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (3557) 2019 APRIL – BALANDŽIO 30 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Gegužės žiedai Mamoms

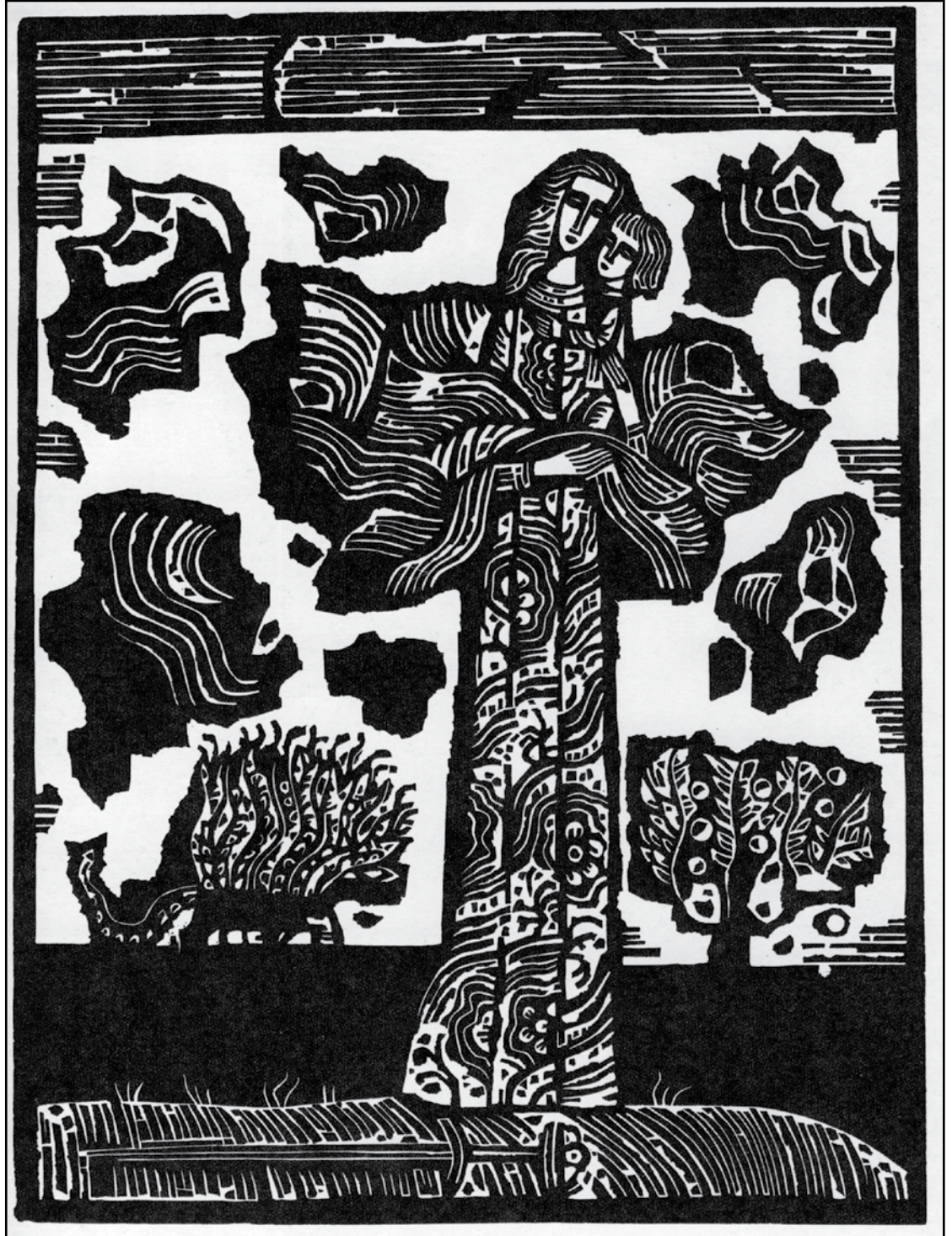
Pavasaris neskuba. Niūroką balandį su lietumi ir vėju, tik retkarčiais švystelėjusia saule jau keičia gegužė. O su ja, galbūt, ir dosnesnė saulė, ir pavasarinis žydėjimas, ir pačios mieliausios šventės visai šeimai. Rašau *šventės* – daugiskaita, nes Kanadoje ir Lietuvoje Motinos diena švenčiama skirtingą gegužės sekmadienį. Bet tai nelabai svarbu, nes argi mūsų meilė ir pagarba Mamai trunka tik vieną ar dvi dienas? Ar tik tą dieną dėkojame jai už gyvenimo pamokas, nešame gėles, toli būdami – sveikiname laišku ar telefonu skambučiu, dabartiniiais laikais ir *Skype* ekrane? Daugelis iš mūsų liekame su Mama visą gyvenimą ir netgi ilgiau – mintimis, dėkingumo jausmais, prisiminimais ir suvokimu, kad visada jai liekame skolingi už begalinę meilę. Vienintelis būdas šią skolą atlyginti – tokia pat nesavanaudiška meile savo vaikams ar vaikaičiams. Šeima prasideda nuo Mamos, nuo jos mokėjimo suburti aplink save visus artimiausius žmones, kantriai dalinti jiems meilę, rūpestį ir nepastebimai mokyti tų paprastų, bet labai reikalingų gyvenimo tiesų. Augantiems vaikams mama – šilumos, saugumo užuovėja nuo visų vaikiškų skriaudų ir nelaimių, atidi klausytoja ir mokytoja. Mums, suaugusiems, – išminties ir gyvenimiškų patarimų šaltinis, atsirandanti šalia, kai tikrai jos reikia, ir kukliai pasitraukianti į savo gyvenimą, kai nebereikia pagalbos.

Gegužės pradžia pažymėta ir kita mums svarbia data – tai 115-osios spaudos draudimo panaikinimo metinės. Daugiau kaip 40 metų mūsų tautai buvo sustabdyta lietuviškos raštijos ir kūrybos raida, bandyta atimti gimtąją kalbą. Ir čia, šalia klajojančių *daraktorių*, knygnešių, didžiulis lietuvis Motinos nuopelnas, mokant savo vaikus lietuviško rašto. Lietuvos skulptorius Petras Rimša (1881-1961) savo skulptūra „Vargo mokykla“ įamžino Motiną, prie verpimo ratelio mokančią savo vaikus pažinti lietuviškas raides. Neatsitiktinai kai kuriose kalbose gimtoji kalba dar vadinama Motinos kalba – *Mother Tongue*.

Mama – Močiutė – Mokytoja – tai tarsi pačios moters prigimties nubrėžtas kelias, ne visada lengvas, bet gyvybiškai svarbus, kad nenutrūktų žmonijos kartų grandinė ir kad būtų išsaugotas šeimų dvasinis paveldas: kalba, tikėjimas, papročiai.

Būkit pasveikintos visos Mamos – gyvenančios dabar ir jau išėjusios į Atminties sodus – jūsų Meilė niekur neišnyksta, ji lieka su mumis!

SK

S. Valiuvienė. Sodauto. (lino rižinys iš ciklo *Karo dainos*)

Rinkimai – po dviejų savaitių

Balandžio 9-12 d. Vilniuje, Lietuvos seime vyko Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdis, kuriame aptarta įsibėgėjusių Pasaulio lietuvių metų, Lietuvių Chartos jubilėjaus, Lietuvos Tarybos pirmininko, Lietuvos valstybės prezidento Antano Smetonos metų minėjimo klausimai. Pasidžiaugta, kad vykstantys renginiai Lietuvos ir užsienio bend-

ruomenėse, o ypač Lietuvos regionų kultūros centruose, bibliotekose, mokyklose skatina Lietuvoje gyvenančius lietuvius atsigręžti į savo tautiečius užsienyje, išgirsti jų balsą ir taip stiprinti lietuvių vienybę. Komisijos posėdžiuose dalyvavo ir kalbėjo du Kanados lietuvių bendruomenės atstovai. Prel. E.Putrimas priminė dar neišnykstančią skaudžią prekybos žmonėmis

temą, vienišumą ir kitas socialines negeroves. Rašytojas Antanas Šileika, pateikdamas konkrečius pavyzdžius, kalbėjo apie pasaulio spaudoje kuriamą neigiamą Lietuvos įvaizdį ir ragino politikus, diplomatus bei kitus lietuvius užkirsti kelią spaudoje melagingoms žinioms ir šmeižtui, skleisti gerąsias žinias apie Lietuvą.

Pilietybės reikalai – nuolatinė visų Seimo ir PLB komisijos darbotvarkių ašis. Šį kartą tema gvildenama likus mėnesiui iki referendumo, kuriame piliečių bus klausama, ar jie sutinka leisti turėti dvigubą pilietybę asmenims, išvykusiems į šalis, atitinkančias „euroatlantinės integracijos kriterijus“. Šiuo metu dviguba pilietybė nėra leidžiama Lietuvą po nepriklausomybės atkūrimo palikusiems ir kitos šalies pilietybę įgijusiems emigrantams. Visi Lietuvoje ir išeivijoje gyvenantys lietuviai, turintys teisę dalyvauti rinkimuose ir referendumuose, kviečiami gegužės 12 d. aktyviai išsakyti savo norus balsavimo biuleteniuose.

Inf.

Seimo rūmuose bendros Seimo ir PLB komisijos nariai. Komisijos darbe dalyvauja ir du kanadiečiai – prel. E.Putrimas (iš k. II eil. 2-as) ir rašytojas A.Šileika (iš k. II eil. 6-as)

ŠIAME NUMERYJE

- Paryžiaus Dievo Motinos katedra bus atstatyta – 2 psl.
- Be jūsų nebūtų mūsų – 3, 4 psl.
- Išliekame tarp geriausiųjų – 5, 7 psl.
- Parodoje – lietuvių liaudies muzikos instrumentai – 8 psl.
- Suradę amžiną poilsį lietuviškose kapinėse – 9, 10 psl.

Paryžiaus Dievo Motinos katedra bus atstatyta

Liepsnojanti Dievo Motinos katedra Paryžiuje

Apie ne vien Paryžiaus, ne vien Prancūzijos, bet ir visos Europos, plačiai žinomo visame pasaulyje simbolio gaisrą pranešta Didžiosios savaitės pirmadienio pavakare. Gaisro gesinimui mesta apie penkis šimtus gaisrininkų, tačiau jie negalėjo liepsnų numaldyti, tik jas apribojo.

Visiškai sunaikintas katedros stogas, padaryta žala konstrukcijos elementams: tai dar reikės įvertinti. Vienas iš gaisrininkų buvo sunkiai sužeistas. Gera žinia šioje nelaimėje yra ta, kad pagrindinė katedros struktūra buvo išsaugota. Buvo pradėtas tyrimas dėl gaisro kilmės. Prancūzijos tyrėjai nustatė tikslią vietą, kur kilo Paryžiaus Dievo Motinos katedrą nusiaubęs didžiulis gaisras. Policijos pareigūnai peržiūrėjo daugybę gaisro vaizdo įrašų bei nuotraukų ir mano, kad gaisro židinys buvo centrinėje katedros dalyje, netoli smailės pagrindo. Gaisrą tiriantys pareigūnai skiria ypatingą dėmesį gotikos architektūros šedevro priešgaisrinės apsaugos sistemai: manoma, kad jos jutikliai galėjo veikti netinkamai. Tokia išvada daroma, nes katedros saugos tarnyba gaisrą pastebėjo tik tuomet, kai liepsnos aukštis jau siekė beveik tris metrus. Anksčiau buvo pranešta, kad katedros priešgaisrinė signalizacija suveikė du kartus, tačiau pirmą kartą darbuotojams nepavyko aptikti ugnies. Kad pastatas dega, tapo akivaizdu tik po 23 minučių, kai signalizacija įsijungė antrą kartą.

Pranešama, kad pavyko išgelbėti

daugelį viduje buvusių meno kūrinių, net ir vargonus Grand-Orgue Magnifique.

Prancūzijos sostinės Sitė saloje XII šimtmečiuje pradėta statyti Dievo Motinos katedra – unikalus Prancūzijos istorinis vietoženklis, kasmet sukviečiantis 13 mln. lankytojų iš viso pasaulio. Daugiau net už garsųjį Eiffelio bokštą. 850 metų ankstyvosios gotikos statinys taip pat yra įtrauktas į UNESCO pasaulinio paveldo sąrašą bei laikomas svarbiu Prancūzijos dvasiniu centru. Pirmasis Dievo Motinos katedros statytojas yra vyskupas Maurice de Sully. Jo iniciatyva, padedant karaliui Liudvikui VII, 1163 metais pradėti statybos darbai ir maždaug po šimtmečio katedra įgijo dabartinius kontūrus. XIX šimtmečiuje gotikinė katedra buvo restauruota: sutvarkytos skulptūros, nukentėjusios per Prancūzijos revoliuciją, pastatyta nauja smailė. Victor Hugo romane aprašytoje Paryžiaus Dievo Motinos katedroje kasmet apsilankydavo apie 14 mln. žmonių. Ji tapo tikru gotikos šedevru. Katedra skirta Marijai, joje yra kelios dešimtys Dievo Motinai skirtų svarbių meno kūrinių – vitražų, skulptūrų, paveikslų. Katedra yra susijusi su daugybe visai Prancūzijai svarbių istorijos epizodų. „Dievo Motinos katedra pati savaime yra istorijos knyga“, – yra pasakęs garsus istorikas Michelet.

Liepsnos surijo XIII šimtmečio stogo ažuolinę konstrukciją. Jai suręsti buvo panaudotos dar senesnės sijos, paga-

mintos iš medžių, kurie augo Karolio Didžiojo laikais. Sugriuvo ir 96 metrų aukštį siekusi smailė, vienas iš gotikinių katedrų architektūros elementų, ypatingai išreiškiantis žvilgsnio ir veržimosi į dangų pojūtį, dominuojantį visoje gotikoje. Ji iškilo XIX šimtmečio viduryje ir pakeitė keliais dešimtmečiais anksčiau išardytą senąją smailę, kuri tarnavo ir kaip varpinė. Pasak kai kurių pranešimų, griuvusi smailė svėrė per septynis šimtus tonų. Neseniai Paryžiaus Dievo Motinos katedros stogą apgaubę pastoliai buvo skirti būtent smailės restauracijai. Laimė, didžioji dalis akmeninių katedros skliautų atlaikė ugnies siautėjimą ir apsaugojo nuo jo vidinę erdvę: viena iš skliautų paskirčių, suteiktų viduramžių statytojų, yra būtent apsauga nuo gaisro. Katedra ne kartą nukentėjusi ir restauruota. Didžiausią suniokojimą ji patyrė per Prancūzijos revoliuciją, kai 1792 metais įvedus Pilietinę religiją buvo nusiaubta ir paversta sandėliu, jos meno darbai išnie-

Nelaimės sukrėstas Prancūzijos prezidentas Emmanuelis Macronas (Emmanuel Macron) tiesioginiame televizijos eterije visam pasauliui paskelbė, kad „Paryžiaus Dievo Motinos katedra bus atstatyta“. Pasak jo, tai ne tik Paryžiaus, bet visų prancūzų katedra. Be abejo, ji be galo svarbi ir visam katalikiškam pasauliui. Gal todėl lėšos katedrai atstatyti pradėtos rinkti dar jai berusenant. Lėšas atstatymui pradėjo rinkti ir Prancūzijos labdaros fondas („Fondation du Patrimoine“). Jau kitą dieną katedros atstatymui milžiniškas sumas paaukojo turtingiausi prancūzų verslo magnatai – 100 milijonų eurų skyrė Pinault šeima, 200 milijonų pridėjo Bernardas Arnault. Nelaimės naktį atidarytas ne vienas fondas, privačių asmenų aukoms rinkti. Skirtinguose fonduose jau pirmąją dieną surinkta šimtai aukų, kartu sudarančių dešimčių tūkstančių eurų sumą.

Daugybė meno kūrinių buvo išgel-

Gaisro nusiaubtoje katedros salėje išliko liepsnos nepalietas kryžius – kaip vilties simbolis

Prieš gaisrą: (iš k.) katedros bokštai; katedros skliautuose – vertingi vitražai

kinti. XIX šimtmečiuje karalius Louis Philippe užsakė katedros restauravimo darbus. Būtent tada pastatyta ir per gaisrą griuvusi katedros smailė. Gotikinių katedrų konstrukcijos ypač palankios gaisrams, nes pasižymi milžiniškomis, deguonies gausiomis pastogės erdvėmis, kurias laiko itin sausos medinės konstrukcijos. Nepaisant to, Dievo Motinos katedros išgyventas gaisras kartu yra gotikos architektų meistriškumo įrodymas.

bėta, nes prieš pradėdant restauracijos darbus ant stogo buvusios varinės statulos buvo nukeltos. Ypatingą drąsą pademonstravę ugniagesiai degančioje šventovėje susijungė į gyvą žmonių grandinę, kad pasiektų brangiausias katalikų relikvijas – Jėzaus Erškėčių vainiką, Tikrojo kryžiaus gabalėlį ir vinį, taip pat Prancūzijos karaliaus Liudviko Šventojo apsiaustą.

Vatikano radijo inf.

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Adresas: 2185 Stavebank Rd., Mississauga,
ON L5C 1T3 Canada • Tel. 905 275-4672

El.paštas: redakcija@tevzib.com • www.tevzib.com • **Teviskes ziburiai**
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), \$135 (1 klasės paštu)

SKAITMENINIS TŽ el. paštu (PDF formate) – \$85

RĒMĒJO – \$105 (paprastu paštu), \$155 (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), \$105 (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, **techninė redaktorė** – Akvilė Minkevičienė, **administratorius** – Tomas Trussow.
Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Canada

BE JŪSŲ NEBŪTŲ MŪSŲ

Labdaros fondo metiniame susirinkime apie slaugos namų ateities planus, permainas ir visuomenės paramą

Gabija PETRAUSKIENĖ

Prieš 17 metų, Lietuvių Namų organizacijos iniciatyva Toronto miesto vakariniame Etobicoke rajone pastatyti vieninteliai lietuvių slaugos namai Kanadoje – „Labdara“. Šį didžiulį projektą įvykdyti buvo įmano-

Labdaros fondo valdybos Juditos Kavaliauskienės pranešimas

Esame tarp geriausiųjų

Ir šiais metais „Labdaros“ slaugos namai sėkmingai įvykdė visus Ontario sveikatos ministerijos reikalavimus, vėl gavo puikų įvertinimą ir išsirikavo tarp geriausių slaugos namų Ontario provincijoje. Buvusių kelerių metų spragą įvertinime užpildė naujai „Labdaroje“ įsteigta Šeimų taryba (Family Council), kuriai vadovauja L. Underienė, L. Kaminskienė ir R. Bukšaitytė-Wilkinson. Jie renka tik dukart per metus. Šeimų atstovai kviečiami geriausiai dalyvauti susirinkimuose ir per šią Šeimų tarybą turėti daugiau tiesioginės įtakos namų administracijai, išsakant savo pageidavimus

„Labdaros“ gyventojų laisvalaikis

tiesiog jiems. Šiuo metu vietos „Labdaroje“ laukia 71 žmogus. Vietos laukti tenka apytikriai 2 metus.

Permainos ir ateities rūpesčiai

Slaugos namų išlaikymas kainuoja \$6.4 mln. per metus. Nekilnojamo turto skola yra \$3.9 mln. Šiais metais pasamdėme naują namų administratorę – Laurą Puterytę, laimėjusią atrankos konkursą tarp penkių kandidatų. Nuoširdi padėka laikinajam administratoriui Michael Bausch ir Robert Berg už visokeriopą pagalbą pereinamuoju laikotarpiu. Baigėme įsigyti gyventojų valgomiesiems baldus (už lėšas, surinktas buvusios Fondo valdybos „Labdaros“ 15-mečio proga). Baigėme įrengti

ma tikrai turint lietuviškosios visuomenės paramą. Be jos neturėtumėm šių slaugos namų. Be visuomenės dalyvavimo kaip savanoriai, direktorių taryboje, prisidėjimu finansinėmis aukomis bei savo darbu, nebūtų įmanoma jų išlaikyti. Be visuomenės dalyvavimo kasmetiniame visuotiniame susirinkime, direktorių taryba negalėtų tęsti savo darbo. Taigi, posakis „Be Jūsų nebūtų mūsų“ tiksliai primena, kas yra svarbiausia, kad šie namai dar ilgai tarnautų lietuviškai Kanados bendruomenei Toronte ir jo apylinkėse. Apie tai ir buvo kalbama šių metų visuotiniame metiniame susirinkime, kuris vyko š.m. balandžio 9 d. „Labdaroje“, Tado svetainėje.

video apsaugos sistemą (lėšas surinko Gala 2016 komitetas). Slaugytojų darbo stotelių atnaujinimo darbai jau baigiami (šiam tikslui lėšas paaukėjo lietuviški bankeliai: Toronto „Parama“ ir Prisikėlimo bankelis ir Hamiltono „Talka“ bei Labdaros fondas). Nuoširdi padėka D. ir G. Sakams už \$11,000 auką. Už ją nupirkome 3 kėdes, kuriose sergantį gyventoją lankantys šeimos nariai gali patogiau pernaktuoti jo kambaryje.

Primename, kad slaugos namai dirba 24 valandas per dieną, 7 dienas per savaitę – pertraukų nėra. Išlaidos didelės ir nuolatinės. Pavyzdžiui, administracija neseniai pranešė, kad slaugos namų virtuvės pečius vos veikia. Jį pakeisti kainuos ne keletas šimtų, bet \$14,000. Tai būtina išlaida.

Bingo komandai – Sandrai Burke, Birutei Batraks ir Vidmantui Valiuliui kartu su Arūnu Morkūnu – turime padėkoti už jų nuolatinį darbą slaugos namų naudai. Jie 2018 m. „Labdarai“: surinko \$51,415 – didžiausia suma iš Bingo per praėjusius dešimt metų.

Kiekvienas centas (pagal sutartį su Toronto miesto „Gaming“ korporacija) eina tiesiog slaugos namų gyventojų naudai: nupirkti čiužiniai, keltuvai, kėdės su ratukais ir kita reikalinga slaugai įranga.

Daug dėmesio Taryba skyrė MAID (Medical Assistance in Dying), įgyvendinant naujai priimtus įstatymus. Taryba dirba kartu su slaugos namų administracija bei teisininkais, rengiant „Labdarai“ nuorodas. Taip pat Taryba priėmė nuorodas dėl interesų konflikto ir samdomų darbuotojų pagal darbo sutartis „Labdaroje“. Šiam projektui vadovavo Raimondas Smolskis.

Numatoma, kad ateityje į slaugos namus atvykstančių gyventojų amžius vis didės. Dabar atvykstančių gyventojų amžiaus vidurkis yra 93 metai. Atvyksta sunkiai sergantys su daugeliu ligų, dažnėja sergantys Alzheimeriu.

Nukelta į 4-ą psl.

„Labdaros“ slaugos namai

Žinios iš Lietuvos

LIETUVOJE – 3 MILIJONAI GYVENTOJŲ

Lietuvos Registrų centro naujaisi Gyventojų registro skaičiai rodo, kad balandžio 1 dieną savo gyvenamąją vietą Lietuvoje buvo patvirtinę 3,026 mln. gyventojų. Lietuvoje yra 8 savivaldybės, kuriose gyventojų skaičius per ketvirtį padidėjo. Reikšmingiausiai – 2,300 – gyventojų padaugėjo Vilniaus mieste, labiausiai sumažėjo – Panevėžio mieste – 430. Teigiamas gyventojų skaičiaus pokytis taip pat pastebimas Kauno, Klaipėdos rajone ir mieste, Šiauliuose.

Visoje šalyje šiuo metu yra per 650,000 pensinio amžiaus gyventojų (21,6% nuo bendro gyventojų skaičiaus). Pasak Registrų centro analitikų, bendrame Lietuvos žemėlapyje išsiskiria trys savivaldybės, kuriose bendras vaikų ir jaunimo skaičius šiuo metu yra didesnis nei pensinio amžiaus gyventojų. Tai – Kauno, Klaipėdos ir Vilniaus rajonai. Daugiausia pensinio amžiaus gyventojų, lyginant su jaunimu, yra Kaune, Panevėžyje ir Šiauliuose.

NEPANAUDOTOS GALIMYBĖS

Lietuva pagal Europos komisijos vertinimus nepakankamai pasinaudoja vidaus galimybėmis, gerindama ekonomiką ir mažindama socialinę atskirtį valstybėje.

EK nuomone, Lietuva nepadarė jokios pažangos, surinkdama daugiau mokesčių iš šaltinių, kurie mažiau kenkia augimui. Dar vienas pavojaus signalas – pajamų nelygybės rodiklis Lietuvoje nurodytas kaip kritinis. Mūsų valstybėje penktadalio turtingiausių šeimų pajamos net 7.3 karto pranoksta tas, kurias gauna tokia pat dalis skurdžiausių. EK teigimu, Lietuva yra viena iš socialinei apsaugai mažiausiai išleidžiančių ES šalių, o socialinių pervedimų poveikis skurdo mažinimui yra nedidelis. Kartu su kritinėmis pastabomis Europos komisija aiškiai nurodė ir galimus pajamų

šaltinius. Pirmiausia – aplinkosaugos mokesčiai, kurie, pagal 2017 m. duomenis, mūsų šalyje sudarė 1.9% bendrojo vidaus produkto (BVP), nors ES vidurkis yra 2.4%. Antra – susisiekimo priemonių mokesčiai, apie kuriuos politikai tik užsimena, bet nesiryžta imtis veiksmų, nenorėdami papiktinti senais ir taršiais automobiliais važinėjančių rinkėjų. Tebėra žemas ir nekilnojamojo turto apmokestinimas. Iš periodinių nekilnojamojo turto įmokų mūsų šalis 2017-aisiais surinko vos 0.3% BVP, o ES vidurkis – 1.6%. Briuselis įžvelgė dar vieną seną mūsų švietimo sistemos ydą: nors šiai sričiai nuo 2010 m. skiriama apie 15% visų vyriausybės sektoriaus išlaidų (ES vidurkis – 10.5%), tačiau lėšos daugiausia naudojamos pastatams išlaikyti, o ne ugdymo kokybei gerinti.

KURIAMA VIA CARPATIA

Susisiekimo ministeris Rokas Masiulis kartu su Vidurio ir Pietų Europos valstybių kolegoms pasirašė deklaraciją dėl tolimesnės tarptautinio kelio „Via Carpatia“ (Karpātų kelio) plėtros bei glaudesnio bendradarbiavimo.

„Via Carpatia“ yra strategiškai svarbus susisiekimo koridorius, sujungiantis Baltijos jūrą su Juodąja bei Egėjo jūromis, todėl siekiama, kad „Via Carpatia“ būtų įtraukta į TEN-T kelių tinklą kaip vieningo Europos kelių tinklo dalis. Sujungus valstybių susisiekimo tinklus į vieningą, šiuolaikinius reikalavimus atitinkančią sistemą, pagerės susisiekimas tarp Šiaurės ir Pietų Europos,

Lietuvos bei Lenkijos uostai Baltijos jūroje bus sujungti su uostais Viduržemio ir Juodojoje jūrose. Įgyvendinus „Via Carpatia“, atsiras galimybės pritraukti didesnius krovinių srautus, paskatins investicijas, aktyvės prekyba bei šalių ekonominis augimas. Sėkmingas projektų „Via Carpatia“ ir „Rail Baltica“ įgyvendinimas leistų Lietuvai padidinti krovinių pervežimo pajėgumus ir būtų ekonomiškai naudingas mūsų šaliai. Projektą „Via Carpatia“ įgyvendina Gudija, Bulgarija, Kroatija, Vengrija, Lietuva, Lenkija, Slovakija, Turkija ir Ukraina. Neseniai prie projekto prisijungė Latvija ir Estija.

DAR VIENA PARTIJA

Nauja liberalų politinė jėga vadinsis Laisvės partija, pranešė viena jos steigėjų Seimo narė Aušrinė Armonaitė. A. Armonaitė ir steigiant naują partiją dalyvaujantis Vilniaus miesto meras R. Šimašius išstojo iš opozicinio Liberalų sąjūdžio, kai dalis partijos Vilniaus sky-

riaus nutarė savivaldos rinkimuose dalyvauti su visuomeniniu rinkimų komitetu. Vienas iš pagrindinių partijos veikimo principų bus atvirumas, o didžiausias dėmesys politinėje darbotvarkėje bus skiriamas žmogaus teisėms, ekonominėms laisvėms ir švietimui.

Pagal Lietuvos spaudą parengė
Sigina Katkauskaitė

BE JŪSŲ NEBŪTŲ MŪSŲ

Atkelta iš 3-io psl.

Tai kelia naujus iššūkius mūsų darbuotojams. Darosi vis sunkiau rasti darbuotojus, ypatingai PSW (Personal Support Workers). PSW skiria po 6 minutes laiko ryte vienam gyventojui pažadinti, nuprausti, aprengti ir atvesti prie pusryčių stalo. Slaugymo reikalavimai vis didėja, bet biudžetas – ne. Vyriausybė neskiria lėšų samdyti daugiau darbuotojų. Numatoma, kad ateityje bus sunkiau rasti tinkamų žmonių darbui fondo direktorių tarybose. Tai ne vien „Labdaros“ problema – tai problema slaugymo sektoriuje.

Pranešimo pabaigoje valdybos pirmininkė Judita Kavaliauskienė padėkojo terminą baigiantiems Raimondui Smolskiui, Julijai Šimonėlis ir Raudai Rautinš-Dickinson, iškėlė jiems po gėlių puokštę. Apšidžiaugė, kad jaunesniosios kartos direktorė ir Tarybos išdininkė Virginija Pečiulis sutiko vėl kandidatuoti. Pirmininkės padėkos žodžiai buvo skirti ir Labdaros fondo nariams, ir visuomenei už paramą „Labdarai“. „Labdaros“ šeimą sudaro ne tik tai jos darbuotojai ir gyventojai, bet ir savanoriai, ir Robert Berg vadovaujama ACC įstaiga, Direktorių taryba ir visuomenė. „Gyvuojame tikrai Jūsų visų paramos dėka – kai dalyvaujate mūsų renginiuose, kai ateinate savanoriauti, kai dalinatės savo talentais, kai mus remiate savo aukomis. Be jūsų nebūtų mūsų. Ačiū“ – baigė savo pranešimą Judita Kavaliauskienė.

Išdininkės Virginijos Pečiulis pranešimas

Virginija Pečiulis, Labdaros fondo direktorių tarybos išdininkė, savo išsamiam pranešime paaiškino, iš kur 2018 m. gautos Labdaros fondo lėšos: 38% iš Bingo; 31% iš aukų (įskaitant ir surinktas per laidotuves); 14% iš surinktų vajuose lėšų; 12% iš palikimų (šiais metais „Labdarai“ teko du palikimai – iš viso vertė \$16,000); 4% iš palūkanų; ir 1% (\$900) iš nario mokesčių.

Pagal vyriausybės reikalavimus slaugos namai privalo turėti kapitalinį rezervą. Jame turime \$600,000. 2018 m. iš jo panaudota \$68,000 kapitaliniams remontams. Slaugos namai kasmet iš gyventojų mokesčių bei valdžios paramos įstengia į kapitalinį rezervą įdėti \$50,000 – \$60,000.

Kiekvienais metais slaugos namai gauna lėšų iš Bingo. Visos lėšos turi būti išleistos pagal išankstinę sutartį, kurią pasirašo Labdaros fondas su Toronto miesto lošimų korporacija. Už šias lėšas įsigyti pirkiniai turi duoti tiesioginės naudos gyventojams. Šiais metais, „Labdaros“ Bingo komanda: Sandra Burke, Birutė Batraks ir Vidmantas Valiulis, bendradarbiaujant su Arūnu Morkūnu, slaugos namams sukėlė \$51,400. Jiems nuoširdus ačiū.

Slaugybių stočių atnaujinimui, lietuvių kredito kooperatyvai: Toronto „Parama“ ir Prisiikėlimo bankelis ir Hamiltono „Talka“ iš viso paaukojo \$16,600. Darbas jau eina prie galo. Darbuotojai džiaugiasi naujomis darbo sąlygomis.

Išdininkė atkreipė dėmesį į du dalykus. Pirmas – palikimai. Palikimai slaugos namams duoda ypatingai daug naudos ir už juos esame begalo dėkingi. Tačiau negalima numatyti, nei kiek susilauksime palikimų nei jų sumų. Jie ateina sporadiškai, todėl planuojant biudžetą, negalima jais pasikliauti. Antra – lėšų rinkimo vajai ir aukos. Lėšų telkimas „Labdarai“ yra gyvybiškai svarbus. Be susipratusios ir

Naujasis „Labdaros“ Direktorių tarybos pirmininkas Antanas Bušinskas

aktyvios visuomenės paramos, be lėšų telkėjų, „Labdara“ neturėtų lėšų remontams, tobulinimams, gyvenimo sąlygų slaugos namuose gerinimui. Kelerių metų patirtis rodo, kad mums reikalinga surinkti kasmet nuo \$60,000 iki \$100,000, kad pajėgtume finansuoti reikalingus namų pagerinimus/remontus bei keisti jau senstančią infrastruktūrą. Visuomenės parama savo darbu ir aukomis yra būtina sąlyga vienintelių lietuviškų slaugos namų Kanadoje „Labdarai“ išsilaikymui. Be Jūsų nebūtų mūsų.

Svarbu išsaugoti lietuvišką „Labdarą“

Robert Berg, „Labdaros“ vadybininkas ir ACC įstaigos pirmininkas, kasmet pristato apžvalgą, kokia ateitis laukia dirbančiųjų slaugos namų sektoriuje Ontario provincijoje. Šiuo metu iš viso yra 77,000 slaugos lovų. 34,000 žmonių laukia vietos slaugos namuose. Lovų paklausa: 60% laukia „paprastos“ lovos (dviviečiame kambaryje); 30% laukia lovos privačiame kambaryje. Jis pažymėjo, kad „Labdaros“ lovų užimtumas jau kelinti metai siekia 98.5%. Paklausa dėl vietų lietuviškuose slaugos namuose yra didelė.

Dabartinio Ontario premjero Ford vadovaujama Konservatorių vyriausybė sveikatos srityje planuoja didelius pakeitimus. Ontario biudžete tikėtinas \$13 bln. deficitas, ir tai neišvengiamai palies sveikatos sektorių. Numatyta panaikinti visus 14 LHINs. Per juos, geografiniuose rajonuose šiuo metu nustatomas slaugos bei priežiūros lygis ir skiriamos lėšos. LHINs pakeis „Ontario Sveikatos priežiūros agentūra“, kuri vadovaus 40-50 vietinių sveikatos priežiūros komandų. Jų tikslas savo geografinėje vietovėje nustatyti sveikatos priežiūros lygį ir finansus. Anot jų, žmonėms sveikatos priežiūra turi būti prieinama 24 valandas per dieną visais 7 savaitės dienomis. Slaugos namams tai bus nepastovumo pilnas laikotarpis. Yra tikimybė, kad didžiosios ligoninės imsis koordinacinio vaidmens, derinant komandų veiklą jų geografiniame rajone. Slaugos namams tai reikštų priklausomumą ligoninėms. Galimybė, kad „Labdara“ taptų pavaldi kuriai nors ligoninei, nepageidautina, nes norime išlaikyti „Labdarą“ tokią, kokia ji dabar yra – unikalus ir lietuviški slaugos namai, tarnaujantys lietuviams Ontario gyventojams.

Auditoriai

„Labdaros“ slaugos namų ir Labdaros fondo finansinį patikrinimą atliko R. Chapman įstaiga, o Labdaros fondo vidaus patikrinimą atliko fondo auditoriai Edis Stravinskas ir Genė Kobelskienė. Auditoriai pranešė, kad Fondo buhal-

„Labdaros“ slaugos namų Direktorių taryba, išrinkta balandžio 9 d. vykusiam metiniame susirinkime. Pirmoje eilėje (iš k.) sėdi naujai išrinkti: vicepirmininkė Elena Lelienė, Algimantas Nakrošius ir Rasa Juozapaitytė-Kapeniak. Antroje eilėje (iš k.): slaugos namų administratorė Laura Puterytė, vidaus revizorius Edis Stravinskas, sekretorė Viktorija Paulionis-Charko, Zita Bersėnas-Cers, buvusi pirmininkė Judy Kavaliauskienė, Nijolė Simonavičienė, Žibutė Janeliūnienė ir naujai perrinkta išdininkė Virginija Pečiulis. Nuotraukoje nėra Antano Bušinsko ir dr. Rūtos Valaitienės

terio Arūno Morkūno kruopštaus darbo ir Robert Berg sėkmingo slaugos namų finansų valdymo dėka finansai tvarkomi tvarkingai ir atsakingai. Priminė, kad slaugos namų nekilnojamo turto skola (Mortgage) yra \$3.4 mln., jos mokėjimo terminas baigiasi 2022 metais. Direktorių tarybos finansų komitetui duota užduotis parengti pasiūlymus dėl galimybių, terminui pasibaigus.

„Labdaros“ atnaujinimo planai

Tarybos direktorius ir Infrastruktūros komiteto pirmininkas Raimondas Smolskis pranešė, kad Direktorių taryba prieš metus (2018 m.) priėmė Interesų konfliktų įstatą, o šiais metais (2019 m.), pagal jį nustatė gaires slaugos namų pirkimams bei samdymams (Procurement Policy). Savo pranešime jis priminė, kad mūsų slaugos namai jau gyvuoja 17-tuosius metus. Kai kas jau pradeda susidėvėti, reikia atnaujinti, kad slaugos namai dar daug metų tarnautų mūsų bendruomenei. Iki 2023 m. pagal inžinierių įstaigos prieš keletą metų padarytą įvertinimą, vien svarbiausiems atnaujinimams įgyvendinti reikės \$0.5 mln. Pavyzdžiui, vien tik gaisro pavojaus signalų atnaujinimas kainuos \$114,000. Naujai slaugybių kvietimo sistemai (*nurse call system*) įrengti prie kiekvieno gyventojų lovos vienam aukštui kainuos \$120,000. (Dabartinės sistemos nebegamina – jei kas sugestų, nebegalima gauti dalių.). Aišku, kad neįmanoma viską atnaujinti iš karto. Tai turi būti daroma pamažu – pagal turimus finansus. 2019 metais įvykdyti Direktorių tarybos numatyti projektai pareikalautų \$240,000. Iš kapitalo rezervo lėšų reikės išleisti \$91,000. Gyventojų mokesčiai bei valdžios parama apmoka algas, slaugos namų operacines išlaidas, bet nieko daugiau – jokios infrastruktūros išlaidų. Taigi, nuolatinė visuomenės finansinė parama yra būtina mūsų slaugos namų išlaikymui.

„Grįžtu tarsi į savo šeimą“

Laura Puterytė „Labdaros“ slaugos namų naujoji administratorė papasakojo apie save ir savo patirtį. Slaugytojos bei socialinės darbuotojos studijas baigė Ontario šiaurėje – Nipissing universitete. Nemažai metų dirbusi slaugytoja Toronto General ligoninėje nusprendė studijas tęsti toliau: mokėsi sunkių ligų bei traumų slaugymo Humber kolegijoje Toronte, apie tropikų ligas Anglijoje – Liverpool School of Tropical Medicine. Savo karjerą pasukusi į humanitarines pagalbas kryptį, trejetą metų dirbo su *Doctors Without Borders*

agentūra: Haiti, Etiopijoje ir Afganistane. Prieš metus grįžusi į Torontą, dirbo *Resident Care* direktore. Dabar pradeda darbą „Labdaroje“. Jai malonu grįžti pas lietuvius – „grįžtu tarsi į savo šeimą“. Naująją administratorę džiugina tai, kad darbuotojai ir savanoriai bei gyventojai rodo tiek daug meilės vieni kitiems. Norėtų daugiau įjungti mūsų lietuvišką visuomenę į darbą su mūsų slaugos namų gyventojais – ketina padidinti savanorių ratą. Jų indėlis būtinas, gerinant gyventojų gyvenimo kokybę. Dirbti „Labdaroje“ – didelė garbė.

Rinkimai

Keturi Labdaros fondo direktoriai baigė savo terminus: Raimondas Smolskis (dirbo Taryboje 8 metus), Julija Šimonėlis (6 metus) ir Rauda Rautinš-Dickinson (3 metus), Virginia Pečiulis (3 metus). Sudėjus jų tarnystės laiką kartu, pasirodo, kad iš viso šie žmonės atidavė 20 metų savanoriško darbo „Labdaros“ slaugos namams. Už tai jiems visiems nuoširdus ačiū. Jūsų darbo indėlis davė tiesioginės naudos gyventojams ir paveikė jų gerbūvį. Virginija kandidatavo vėl ir buvo perrinkta naujam 3 metų terminui. Algimantas Nakrošius, buvęs mokytojas, dabar pensininkas, ir „Labdaros“ tarybos direktorius, po keleto metų pertraukos vėl išrinktas į Tarybą. Elena Lelienė, buvusi „Labdaros“ aktyvinimo skyriaus darbuotoja, po kelerių metų pertraukos vėl įsijungia kaip išrinkta Tarybos narė. Tarybos nare pirmą kartą išrinkta Rasa Juozapaitytė-Kapeniak, šiuo metu dirbanti Ontario Securities Commission, Corporate Finance, Executive Assistant pareigose. Rasa gimė ir užaugo Lietuvoje. Vilniaus universitete baigė Filologijos fakultetą, kur įsigijo lietuvių kalbos ir literatūros dėstytojos specialybę. 2002 m. atvyko į Torontą. Čia 10 metų mokytojavo lietuvių Maironio mokyklos Aukštesniuosiuose lituanistiniuose kursuose. Su studentais eilę metų ruošė Kūčias „Labdaros“ gyventojams.

Klausimų ir sumanymų dalyje žmonėms labiausiai rūpėjo, kokį poveikį „Labdarai“ galės turėti dabartinės Ontario Konservatorių vyriausybės pakeitimai sveikatos priežiūros srityje.

Dalyvavo 38 Labdaros Fondo nariai. Niekam nesudarė sunkumų el. paštu išsiųsti pranešimai/kvietimai apie susirinkimą. Norintiems gauti pranešimus el. paštu, taip taupant „Labdarai“ pašto išlaidas, bus galima siųsti ir ateinančiais metais. Metiniam susirinkimui pirminkavo Algis Simonavičius. Jam nuoširdus ačiū už taip sklandžiai pravestą susirinkimą.

IŠLIEKAME TARP GERIAUSIŲJŲ

Toronto "Paramos" kredito kooperatyvo 67-ojo metinio susirinkimo apžvalga
Nijolė LEWINGTON

Š.m kovo 26-ąją dieną Toronto Lietuvių Namuose įvyko jau 67-asis "Paramos" kredito kooperatyvo metinis narių susirinkimas. Į Karaliaus Mindaugo menę rinkosi kredito kooperatyvo nariai ir kviestiniai svečiai. Juos su šypsena veiduose pasitiko ir registravo "Paramos" darbuotojai. Susirinkimą pradėjo ir visus pasveikino valdybos pirmininkė Rita Urbonavičiūtė. Ji, kaip ir kasmet, pirmiausiai pristatė valdybos narius: vicepirmininką Tomą Kurą, sekretorę Janę Macijauskas, valdybos narę bei revizijos komiteto pirmininkę Moniką Spudą, valdybos ir revizijos komiteto narius Audrių Vaidilą ir Edmundą Pamataitį, Rimą Kružiką. Taip pat buvo pristatytas revizorius Joe Bates (MNP LLP išorės revizorius), svečias iš DICO (Deposit Corporation of Ontario) Helen Thomas bei atstovai iš kitų kredito kooperatyvų: Marijus Gudinskas (valdybos pirmininkas) ir Karolina Zanon (valdybos narė) iš "Talkos" kredito kooperatyvo (Hamiltonas), Jurgis Valaitis (valdybos pirmininkas) ir Algis Mačiulis (valdybos narys) iš Priskelimo kredito kooperatyvo. Latvių kredito kooperatyvui atstovavo Karlis Vasarais (valdybos vicepirmininkas bei Pietų Latvijos garbės konsulas), o estų – Scott Lister (verslo paskolų vadybininkas). Pristatyta ir "Paramos" vadovybė: Tarmo Lobu – gen. direktorius, Nijolė Lewington – vykdančioji direktorė, John Moretto – paskolų direktorius, Aleksas Gylis – IT direktorius, Dalia Jankowska – buhalterė bei Andrew Utz – verslo plėtros specialistas. „Paramos“ valdybos pirmininkė padėjo visiems tarnautojams už jų puikų darbą per visus metus. Audrius Vaidila perskaitė į amžinąjį poilsį iškeliavusių narių pavardes, kurių šiais metais buvo kaip niekad daug. Visi jie buvo pagerbti tylos minute.

Savo pranešime Rita Urbonavičiūtė pasidžiaugė, kad praėję metai vėl buvo pelningi, nepaisant ekonominių sunkumų ir ilgalaikių labai mažų palūkanų normų. Pranešė, kad "Paramos" turtas 2018-tais metais padidėjo \$48 mln., o metų gale bendras turtas išaugo iki \$340 mln. „Per savo veiklos dešimtmečius "Parama" pasiekė gerų rezultatų ir sumaniai valdo organizacijų ir narių turtą“, – kalbėjo valdybos pirmininkė. "Parama" toliau stiprėja, išlikdama didžiausiu lietuvių kredito kooperatyvu. Vis dar stengiasi išlaikyti mažesnes paskolų palūkanų normas ir didesnius palūkanų kursus be jokių kasdieninės bankininkystės mokesčių. Šiais metais valdyba savo nariams grąžino \$175,000, tačiau pirmininkė

su apgailėstumu pranešė, kad "Parama" turės atsisakyti šios praktikos ateityje todėl, kad konkurencingos rinkos sąlygomis turi išlaikyti didesnes palūkanų normas, atsisakant premijinių palūkanų išmokėjimo. "Atsižvelgdama į vykstančius pasikeitimus ir padidėjusius lūkesčius valdybai, norėčiau padėkoti valdybos nariams, mūsų vadovybei ir darbuotojams, kurie ir toliau užtikrina išskirtinį aptarnavimą. Taip "Parama" tapo tvirta ir stipria finansine įstaiga, tokia, kokia yra šiandien," – dėkojo Rita Urbonavičiūtė ir priminė, kad Ontario provincijos vyriausybė padidino draudimo indėlius iki \$250,000. – "Sieksime ir toliau stiprinti mūsų augimą, ragindami savo šeimos narius bei draugus naudotis kasdieninėmis "Paramos" paslaugomis."

Pranešimo pabaigoje valdybos pirmininkė paskelbė, kad 2018-tais metais "Parama" lietuvių bendruomenės bei lietuviškų organizacijų paramai skyrė maždaug \$71,100. Jaunimo grupės gavo \$23,500, sporto klubai – \$5,600, kultūrinės/artistinės grupės gavo \$9,900, parapijos/religinės organizacijos – \$14,500, Krašto valdybos organizacijoms skirta \$7,200 ir kitoms aukoms \$10,400.

Gen. direktorius Tarmo Lobu taip pat džiaugėsi sėkmingais metais ir pranešė, kad, išaugus "Paramai" ir jos veiklai, buvo nutarta įsigyti kaimynines patalpas, nes dabartinės pasidarė jau per ankštos. Naujos patalpos darbu bus pritaikytos per šiuos metus. Taip pat pranešė, kad dėl didėjančių valdžios apribojimų ir keliamų reikalavimų bankinių operacijų sistema pasidarė nepajėgi, todėl po gana kruopščių paieškų "Parama" nusprendė įsigyti naują bankinių operacijų sistemą, kuri geriausiai atitiks šiais laikais augančias elektroninių finansinių patarnavimų galimybes. Perėjimas į šią naują bankininkystės sistemą bus tęsiamas per visus 2019-uosius metus ir pareikalau didelio visų darbuotojų pastangų ir indėlio. Gen. direktorius pabrėžė: "Mes esame labai dėkingi už didelį pasitikėjimą mūsų finansine įstaiga. Tikimės, kad ateityje galėsime geriau tenkinti Jūsų poreikius. Labai ačiū už Jūsų nuolatinį palaikymą."

Revizijos komiteto vardu kalbėjusi komiteto pirmininkė Monika Spudą paminėjo, kad pagal kredito kooperatyvo nuostatus revizijos komitetas atliko visus jiems paskirtus darbus ir įvykdė valdžios reikalavimus. Po J.Bates, išorinio revizoriaus, pranešimo, narių rankų pakėlimu buvo patvirtinta ta pati kvalifikuotų revizorių MNP LLP įstaiga ateinančioms metams. Taip pat balsuojant buvo patvirtinti keli valdymo potvarkiai. Pirmiausia, buvo padidintas direktoriaus valdyboje terminas nuo keturių iki šešių metų. Tai reiškia, kad "Paramos" valdybos direktoriai galės būti 6 terminus iš eilės išrinkti į valdybą. Taip pat buvo pratęstas valdybos pirmininko darbo terminas nuo devynerių iki penkiolikos metų.

Nukelta į 7-ą psl.

„Paramos“ metinio susirinkimo svečiai

Kanados įvykių apžvalga

ALBERTOJE – KONSERVATORIŲ LAIMĖJIMAS

Jason Kenney po ilgos ir atkaklios rinkiminės kovos tapo Albertos provincijos dešiniųjų politikų vadovu. Jo vadovaujama Jungtinė konservatorių partija (United Conservative Party) didele balsų persvara laimėjo prieš NDP. Jungtinė konservatorių partija gimė 2017 m., suvienijus Wildrose ir Pažangiųjų konservatorių partijas. J.Kenney, buvęs S.Harper konservatorių federacinės vyriausybės pilietybės ir imigracijos ministeris, po nelengvų tarpusavio kovų tapo Progresyviųjų konservatorių vadovu, o vėliau ir su-

vienytos partijos vadovu. Savo porinkiminėje kalboje J. Kenney pažadėjo kovoti su federacine liberalų vyriausybe dėl tolygių išmokų (Equalization payment) visoms provincijoms, naftotiekio statybai siekti pritarimo iš kitų provincijų ir federacinės vyriausybės. NDP vietoje turėtų 52 vietų parlamente gavo 24 ir tapo oficialia opozicija. J.Kenney vadovaujama Pažangiųjų konservatorių partija, laimėjusi 63 vietas, jau buria daugumos vyriausybę, į kurią kviečiami politikai, turintys patirties buvusioje federacijoje S.Harper vyriausybėje.

KONSERVATORIŲ IR ŽALIŲJŲ SĖKMĖ PEI

Konservatorių laimėjimu pasibaigė rinkimai Prince Edward Island provincijoje. Po 12 metų opozicijoje Pažangiųjų konservatorių partija, vadovaujama Dennis King, laimėjo 12 rinkiminių apylinkių – 2 vietomis mažiau nei reikia daugumos vyriausybei. Provincijos Žaliųjų partija, laimėjusi 8 vietas, parlamente tampa oficialia opozicija. Tai istorinis įvykis Kanados politikos istorijoje. Žaliųjų partijos vadovas P.Bevan-Baker, dėkodamas rinkėjams už paramą, kartu priminė prieš pat rinkimus patirtą skaudžią netektį: Žaliųjų partijos kandidatas Josh Underhay, plaukdamas su kanoja, paskendo kartu su mažamečiu sūnumi. Toje apylinkėje rinkimai atidėti. Trejetą terminų provinciją valdžiusi liberalų partija liko 3 vietoje,

PEI Žaliųjų partijos vadovas P.Bevan-Baker skelbia istorinę žinią – Žaliųjų partija tampa oficialia opozicija

laimėjusi 6 vietas. Kartu su rinkimais tą pačią dieną vyko ir referendumas dėl siūlomos keisti rinkimų tvarkos. Balsų dauguma PEI rinkėjai nutarė, kad juos tenkina esanti rinkimų tvarka.

VIETINĖS KALBOS – SVARBUS KANADOS PAVELDAS

Visoje Šiaurės Amerikoje, neišskiriant ir Kanados, yra gana sudėtinga kalbų įvairovė. Kanadoje dar gyvos 70 įvairių čiabuvių kalbų, priklausančių 10 skirtingų kalbos šeimų. Šiomis vietinių gyventojų kalbomis kalba didesnės ar mažesnės grupės žmonių. Nunavit ir Northwest teritorijose jos yra pripažintos valstybine kalba, Yukon taip pat yra numatęs valstybinę apsaugą šioje teritorijoje vartojamoms vietinėms kalboms. Kanados vyriausybė 2019 metų vasario pradžioje priėmė Vietinių kalbų aktą, kuriuo įsipareigoja saugoti ir

gaivinti nykstančias kalbas. Kanados Statistikos tarnyba 2016 m. pranešime skelbia, kad 40 vietinių kalbų nyksta, jomis kalba tik 500 ar mažiau žmonių. Tačiau pastaraisiais metais didėja susidomėjimas vietinėmis kalbomis ir gausėja jomis kalbančių kanadiečių. Apytikriais skaičiavimais įvairiomis čiabuvių kalbomis kalba 260,550 – 3% daugiau nei ankstesniais metais. Pačios populiariausios – algonquin, cree, ojibwe kalbos. Vietinių kalbų galima mokytis Albertos, Viktorijos ir Br. Kolumbijos universitetuose, Yukon kolegijos Vietinių kalbų centre.

NELAIMĖ BANFF PARKE

Albertos provincijoje, Rocky kalnuose, Banff parko atokioje vietoje, bandydami kopti į itin sunkiai pasiekiamą 3,200 m Howse viršukalnę, žuvo trys pasaulyje žinomi, prityrę alpinistai austrai Hans-

jörg Auer, 35, David Lama, 28, ir amerikietis Jess Roskelley, 36. Juos užklupo netikėta ir itin stipri sniego griūtis. Tik po keturių dienų paieškų tarnybos žmonės surado žuvusius alpinistus.

Parengta pagal Kanados spaudą

MONTREALIS, QC

Rašėme diktantą

Kovo 21 dieną minėjome Gimtosios kalbos dieną. „Kalboje tauta pasisako, kas esanti, ko verta. Tautos kalboje yra išdėstyta visa jos prigimtis, istorija, būdo ypatybės, siela, dvasia.“ (Jonas Jablonskis). Sunku nesutikti su šiais didžiojo lietuvių kalbininko Jono Jablonskio žodžiais. Kalbą mes gauname iš motinos lūpų, savo krašto istoriją, jos kultūrinį paveldą, tautinį charakterį, lietuvišką dvasią paveldėjame iš savo protėvių.

Džiugu, kad Lietuvoje didelis dėmesys skiriamas lietuvių kalbai, jos rašybai. Kovo 8 dieną jau dvyliktą kartą vyko valstybinis diktantas (I ratas) – tarptautinis suaugusiųjų ir moksleivių raštingumą skatinantis konkursas, kuris buvo perduodamas per LRT radiją ir internetu. Organizatorių tikslas – paskatinti žmones didžiuotis savąja lietuvių kalba, kalbėti ir rašyti ja taisyklingai. Konkurso dalyviai varžysis raštingiausio moksleivio, raštingiausio suaugusiojo bei raštingiausio užsienio lietuvių kategorijose. Baigiamasis renginys vyko balandžio 13 dieną. Raštingiausieji yra apdovanojami prezidentūroje. Prie kon-

Montrealio lietuviai rašo valstybinį diktantą

kurso organizavimo prisidėjo ir Valstybinė lietuvių kalbos komisija.

Montrealio lietuvių bendruomenė entuziastingai atsiliepė į Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kvietimą dalyvauti diktanto rašymo vajuje *Ateik. Rašyk. Išsaugok*. Ir buvo visai nesvarbu, kiek klaidų padarysime, nes valstybinis diktantas – daugiau negu rašyba. Tai nėra tiesiog graži proga, tai parodymas, kad mes galime kasdien gražiai kalbėti. Kaip sakė šalies vadovė Dalia Grybauskaitė, kad „Lietuva esame mes patys tiek, kiek jos nešiojamės savo širdyje“.

Kovo 10 dieną užsienio lietuviams

buvo suteikta galimybė rašyti diktantą pagal atsiųstą garso įrašą. Norinčių išbandyti savo jėgas šį kartą, deja, nebuvo daug, bet tikimės, kad kitais metais mūsų būrys vis daugės.

Įdomus ir prasmingas Dovelės Filmanavičiūtės tekstas *Odė moterystei* sujaukino ne vieną dalyvį, paskatino susimąstyti apie moteriškumą, tuo pačiu prisiminti mokyklos laikus, kai iš jaudulio suprakaitavusiais delniukais tyliai klausydavomės mokytojos, lėtai diktuojančios diktanto sakinius, o po to, lėtai rėždami plunksna popierių, pakreipę galveles, rašydavome raideles. Be to,

kaip sako pati teksto autorė D. Filmanavičiūtė, „juk visi iš mokyklos laikų prisimenam tam tikras, galbūt, mums tuo metu atrodžiusias labai nuobodžias „niekada man šito ateityje nereikės“ taisykles, bet tai juk mummyse suformavo tam tikrą suvokimą, supratimą ir užkrovė ant pečių žinių bagažą, kuris nėra labai sunkus.“

Ir tikrai. Patikrinti, išbandyti save, prisiminti kažkada mokykloje gautas žinias labai smalsu ir, sakyčiau, sveika. Juolab, kad mūsų aplinkoje, globaliame pasaulyje, kai ne tik aplinka, bet ir mūsų pačių kalba tokia užteršta kalbos šiukšlėmis, o sąmonė – abejingumu, teigiant, „o mes taip visada kalbame“ arba „pas mus jau seniai taip visi rašo“. Peržengti savąjį „aš“ ir pažiūrėti, ar esame bent jau kalboje tvarkingi, labai svarbu.

Mokėti daug kalbų – tai turėti raktą nuo durų į tautų kultūrą. Montrealiečiai įrodė, kad moka ir nori bendrauti gražia taisyklinga lietuvių kalba. Dar mūsų senoliai sakydavo, „kalbos ant pečių nenešiosi“, „kalba pečių nespaudžia“. Tik nereikėtų pamiršti, kaip sakė Jonas Jablonskis: „Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didi gėda savos gerai nemokėti“.

Mūsų veikla ir gyvenimas

Montrealio lietuvių bendruomenės metinio susirinkimo apžvalga

„Bendruomenė panėšėja į laivą; kiekvienas turi būti paruoštas paimti šturvalą“ (Henrikas Ibsenas). Montrealio lietuvių bendruomenės vairą tvirtai savo rankose laiko pirmininkė Daiva Jaugelytė-Zatkovic. Ji ir kiti bendruomenės komiteto nariai (Alice Skrupskis, Arūnas Staškevičius, Aušra GERALAVIČIŪTĖ-Drysdale, Lilė Gedvila, Loreta Polichauskaitė, Živilė Jurkutė-Blayney ir Antanas Mickus) kovo 31 dieną Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje surengė lietuvių bendruomenės narių susirinkimą.

Smagu susiburti vardan bendrą tikslų. Bendrumo jausmas – vienas pagrindinių atviros

visuomenės veiksmų. Montrealio lietuvių bendruomenė pakankamai stipri, sugebanti teikti visiems bendruomenės nariams emocinę bei kitokią pagalbą, siekiant tautinių, kultūrinių, dvasinių tikslų ir poreikių patenkinimo. Kaip sakė R.W. Emerson: „Žmogus yra reikalingas bendruomenės kaip aprėdo, kitaip jis atrodo kažkaip nuogas, vargšas, kažkaip ne vietoje ir tarsi nuvilktas“.

Susirinkimą pradėjo D. Jaugelytė-Zatkovic. Ji perskaitė paskutinio susirinkimo protokolą, pristatydama bendruomenės veiklą nuo 2008 m. iki dabar. A. Staškevičius pateikė finansinę lietuvių bendruome-

nės ataskaitą. Šv. Kazimiero parapijos atstovė A. Skrupskis pakalbėjo apie kitos lietuvių parapijos narių veiklą. A. Mickus pristatė Aušros Vartų parapijos veiklą, papasakodamas apie parapijos chorą, kuriam jis šiuo metu vadovauja. Šis choras gyvuoja jau 69-erius metus. A. Celtorius-Le Sueur nuoširdžiai kalbėjo apie tautinių šokių grupės „Gintaras“ veiklą. Aušra GERALAVIČIŪTĖ-Drysdale pristatė Montrealio lietuvių mokyklėlės darbus. Lina Zatkovic, atstovaujanti Montrealio lietuvių jaunimo sąjungai (MLJS), perskaitė pranešimą apie mūsų jaunimo veiklą.

Į Montrealio lietuvių bendruomenės gretas įsijungė Diana Gentemann, Violeta Adamonytė, Vilią Bulotienė, revizijos komisijos atstovai – Haroldas Celtorius ir Andrėja Celto-

Montrealio lietuvių bendruomenės pirmininkė Daiva Jaugelytė-Zatkovic kartu su Danute Staškevičiene (vid.) ir Julija Adamoniene

Kalba KLB Krašto valdybos pirmininkas Kazimieras Deksnys „Diplomatijos žvaigždė“ (d.) – Lietuvos URM apdovanojimas KLB

rius-Le Sueur.

Svečias Kazimieras Deksnys, KLB Krašto valdybos pirmininkas, atvažiavo su dovanomis. Jis pasidžiaugė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos medaliu, kuris buvo įteiktas Kanados lietuvių bendruomenėi. Tai tarsi visų mūsų, bendruomenės narių, veiklos rezultatų atspindys. Taip pat jis dar kartą priminė apie būtinybę dalyvauti rinkimuose Lietuvoje.

Bendruomenės narė Aušrelė Banionienė paragino visus, turinčius galimybę balsuoti Lietuvoje vyksiančiuose rinkimuose, nebūti abejingiems ir užsiregistruoti internetinėje svetainėje rinkejopuslapis.lt Ambasada išpareigojusi atsiųsti balsavimo biuletenius į namus. Taip bus patogu kiek-

vienam dalyvauti rinkimuose.

Bendruomenės pirmininkė D. Jaugelytė-Zatkovic nuoširdžiai padėjo ilgametėms bendruomenės narėms, mūsų bendruomenės šviesuolėms Julijai Adamonienei ir Danutei Staškevičienei ir įteikė padėkas už ilgametį dalyvavimą Montrealio lietuvių veikloje.

Po nedidelės pertraukėlės ir vaišių salėje buvo rodomas filmas „Ashes In The Snow“. Šis filmas sukurtas užsienio lietuvių Rūtos Šepetytės debiutinio romano *Between Shades Of Grey* (2011 m.), (liet. *Tarp pilkų debesų*) motyvais.

Puslapį parengė
Lina Čerbaitė-Mickienė,
A.Mickausrnt.

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SAŠKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.60%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.35%
	Nekiln. turto 5 metų 3.85%
INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 1.00%	Kintančios 0.75%
180 dienų indėliai 1.00%	1 m. term. indėliai 2.30%
1 m. term. indėliai 2.30%	2 m. term. indėliai 2.45%
2 m. term. indėliai 2.45%	3 m. term. indėliai 2.65%
3 m. term. indėliai 2.65%	4 m. term. indėliai 2.80%
4 m. term. indėliai 2.80%	5 m. term. indėliai 3.00%
5 m. term. indėliai 3.00%	

2018 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms 12%

Įskaitant **TFSA, RRSP ir RRIF**

Nuolaidų skolininkams 6%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

AKTYVAI VIRŠ 140 MILIJONŲ DOLERIŲ

8% Sekite kasdieninę informaciją apie nuošimčius TALKOJE

Išliekame tarp geriausiųjų

Atkelta iš 5-o psl.

Šie pakeitimai užtikrins, kad „Paramos“ kredito kooperatyvo valdyba bus geriausiai pasiruošusi toliau spręsti vis sudėtingesnius direktorių mokymo ir kompetencijos reikalavimus. Janė Macijauskas pranešė, kad šiais metais rinkimų į valdybą nebus. Vieno valdybos nario terminas šiais metais baigiasi, bet Rimui Kružikui pareiškus norą likti valdyboje, jis buvo išrinktas aklamacijos būdu.

Susirinkimui baigiantis buvo pasveikinti jau-

nieji „Paramos“ nariai, jiems įteiktos stipendijos. Šiais metais buvo sulaukta vienuolika kandidatų prašymų. „Parama“ stipendijoms skyrė \$9,000 dolerių. \$2,500 stipendija buvo įteikta Sophiai Herrerai, po \$1,000 gavo Vaiva Dzemionas, Nerija Gray, Meda Krukonytė, Zara Šimkutė-Skukauskaitė bei Vaiva Slapšys, o po \$500 atiteko Linui ir Lukui Gabriams bei Taurui Zenkevičiui. Po stipendijų įteikimo išklausių narių pasiūlymus bei pageidavimus, valdybos pirmininkė Rita Urbonavičius padėjo visiems susirinkusiems ir pasiūlė pasilikti pabendrauti bei pasivašinti puikiais užkandžiais.

Linkime „Paramai“ ir toliau išlikti finansiškai stipriai, nepriklausomai nuo ekonominių pokyčių, gyvybingai ir visapusiškai sėkmingai.

„Paramos“ valdybos pirmininkė su stipendijas gavusiais studentais

VANKUVERIS, BC

"Margučių šventė" Vankuveryje

Likus savaitei iki Velykų, Vankuverio vietos lietuviai drauge su čia viešninčiais tautiečiais bei svečiais iš Vankuverio estų ir latvių bendruomenių pagal tradiciją susibūrė į Br. Kolumbijos lietuvių bendruomenės bei lituanistinės mokyklėlės „Pelėdžiukų klubas“ bendrai organizuotą ir Kanados Lietuvių fondo parentą „Margučių šventę“.

Šventės svečiai buvo pakviesti prie menininkės B. Macijauskas paruošto stalo marginti velykaičius vašku, svogūnų lukštais bei pavasario žalumynais. Norintiesiems buvo parodyta ir margučių skutinėjimo tradicinius raštais tech-

nika. Jaunesniems vaikams marginimas vašku buvo įtemptas darbas, užtat vyresnieji dalyviai džiaugėsi marginant patiriamu atsipalaidavimu. Be tradicinių kiaušinių marginimo raštų, vaikai buvo pakviesti puošti kiaušinius ir kiek mažiau pastangų reikalaujančiais būdais: naudojant siūlus, gumeles, putas, žalumynus bei dažus.

Šventėje apsilankė ir Velykų Bobutė, kuri dainuodama vaikams atskleidė Velykų ryto paslaptis bei išdalino dalyviams margučius žaidimams. Labai linksmi buvo ridenami margučiai, vaikai noriai dalyvavo margučių nešimo lenktynėse. Nugalėtojai buvo apdovanoti velykinėmis dovanomis, o savo mažiesiems smaguriams atsisveikindama Velykė paliko šokoladinių kiaušinių.

R.Vrubliauskaitė-Tryon

Vankuverio „Pelėdžiukų klubo“ mažieji su Velykų bobute

Kantriai kiaušinius margino mažieji; (d.) visi kartu – ir maži, ir suaugusieji ridena kiaušinius

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĒLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)		SĄSKAITOS	
1 metų "cashable"	1.90%	Taupomoji sąskaita	0.75%
1 metų	2.30%	Čekių sąskaita - iki	0.25%
2 metų	2.45%	Amerikos dol. sąšk.	0.30%
3 metų	2.65%	Amerikos dol. GIC	0.70%
4 metų	2.80%	1 metų term. ind.	0.70%
5 metų	3.00%		

RRSP, RRIF pensijų fondai TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita		SUTEIKIAME	
TFSA atviras, kintantis	1.50%	Studentų paskolas nuo	5.10%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.50%	Asmenines paskolas nuo	6.60%
1 metų	2.30%	Sutarties paskolas nuo	8.10%
2 metų	2.45%		
3 metų	2.65%	NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS	
4 metų	2.80%	Su nekintančiu nuošimčiu	
5 metų	3.00%	1 metų	3.75%
		2 metų	3.85%
		3 metų	3.85%
		4 metų	4.10%
		5 metų	4.25%

SUTEIKIAME	
• CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas	4.00%
• KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas	4.75%
	4.60%

MŪSŲ ADRESAS	Darbo laikas:	Pirm., antr., treč.	9:30 - 4:00
3 Resurrection Road Toronto, ON M9A 5G1 Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285) Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816		Ketvirtadieniais	9:30 - 8:00
		Penktadieniais	9:30 - 7:00
		Šeštadieniais	9:00 - 1:00
		Sekmadieniais	8:30 - 12:30

ANAPILYJE	Darbo laikas:	Ketvirtadieniais	12:00 - 7:00
2185 Stavebank Rd. Mississauga, ON L5C 1T3 Tel. 905-566-0006		Sekmadieniais	9:30 - 12:30

GIC

1 METŪ

2.85%

3 METŪ

3.20%

TIK NAUJIEMS INAŠAMS

PASIŪLYMAS GALIOJA IR TFSA, RRSP, RRIF investicijoms (1 ar 3 metų terminui)

INDĒLIAI APDRAUSTI IKI \$250,000

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.

Waterside

DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3

Patogus ir nemokamas mašinų pastatymas

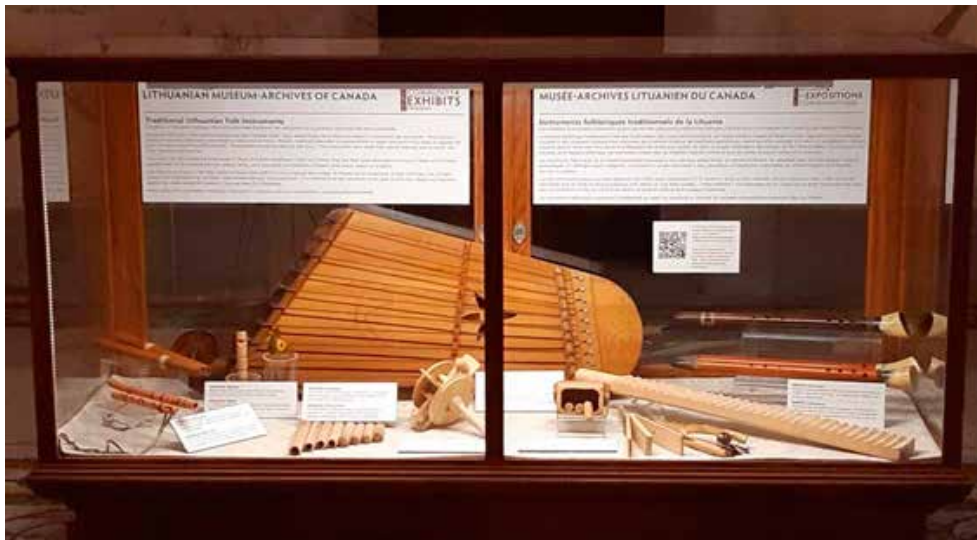
www.watersidedental.ca Tel. 905-271-7171

Neužmirškime lietuviškos spaudos

Rašant testamentus, kviečiame prisiminti ir vienintelį Kanadoje lietuvišką laikraštį *Tėviškės žiburius*.

Adresas: *Tėviškės žiburiai*,
2185 Stavebank Rd., Mississauga ON, L5C 1T3, Canada
El.paštas. redakcija@tevizib.com, tel. 905-275-4672

Parodoje – lietuvių liaudies muzikos instrumentai

Parodų galerijoje – lietuvių liaudies instrumentų rinkinys

Toronte, Ontario provincijos parlamento rūmų (Queen's Park) parodų galerijoje, lankytojai, parlamento nariai ir svečiai gali susipažinti su nedidele Lietuvos liaudies instrumentų paroda, kurią parengė Kanados lietuvių muziejus-archyvas. Paroda veikia iki liepos 31 d.

Tai ypatinga viešoji erdvė, kurioje pristatoma daugiatautės provincijos bendruomenių veikla, menas ir gyvenimas. Lietuvių bendruomenė šia nedidele paroda – stende išdėliotais skudučiais, kanklėmis, birbyne, ragais, čia pristatoma pirmą kartą. Parodos rengėjai sumaniai pasinaudojo šiuolaikinių interneto ryšių ir išmaniųjų telefonų galimybėmis, tad lankytojai gali ne tik pamatyti šiuos muzikos instrumentus, bet ir ten pat prisijungę telefonu išgirsti šių instrumentų muziką. Taip pat vaizdo įrašuose galima pamatyti, kaip šiais instrumentais groja įvairūs

Parodos reklama

Prie šio rinkinio parodos rengėjai: (iš k.) KLMA administratorė D.Juozapavičiūtė-Breen, archyvo savanoriai talkininkai P.Perry, A. Valavičius, KLB Krašto valdybos pirmininkas K.Deksnyš

Ontario lietuvių bendruomenės meniniai vienetai ir atlikėjai ar Čikagoje vykusios Lietuvių dainų šventės dalyviai. Iš senovės atkeliavusiais liaudies muzikos instrumentais grojama ir liaudies, ir šiuolaikinė muzika, jie ir dabar skamba Lietuvos šventiniuose koncertuose. Šią parodą galite matyti ir girdėti muziką KLMA tinklalapyje.

Lietuviškų liaudies muzikos instrumentų parodą parlamento parodų galerijoje ir virtualią parodą tinklalapyje www.lithuanianheritage.ca sukūrė muziejaus-archyvo vedėja Danguolė Juozapavičiūtė-Breen, savanorės talkininkės Peg Perry ir Gabija Petrauskienė.

Inf.

2019-ieji – kompozitoriaus Juozo Naujaliao atminimo metai

Kompozitoriaus 150-ajam gimtadieniui – renginiai Raudondvaryje

Ižymiojo lietuvių kompozitoriaus gimtinėje, Raudondvaryje, balandžio mėnesį vyko trys dideli renginiai, skirti 1869 metų balandžio 9 d. gimusiam lietuvių kompozitoriui, vargonininkui, choro dirigentui, pedagogui, pirmosios Lietuvos dainų šventės rengėjui.

Juozas Naujalis
1869.IV.9 - 1934.IX.9

Balandžio 6-ąją Raudondvario menų inkubatoriaus salėje gaudė galingi chorų balsai. Devyni moterų, vyrų ir mišrūs chorai surengė baigiamąjį J.Naujaliao tarptautinio chorų festivalio ir konkurso

koncertą. Jame pasirodė ne tik Lietuvos chorai iš Vilniaus, Kauno, Raudondvario, Ukmergės, bet ir svečiai iš Latvijos, Austrijos.

Nesenstanti J.Naujaliao kūryba

Balandžio 9-ąją, J.Naujaliao 150-jo gimtadienio dieną, Raudondvario menų inkubatoriaus skliautus suvirpino didinga misterija *Gloria Juozui Naujaliui*. Kauno valstybinio muzikinio teatro choras (vadovė Rasa Vaitkevičiūtė) ir Kauno valstybinio muzikinio teatro simfoninis orkestras (vyr. dirigentas Jonas Janulevičius) atliko kūrinius iš J.Naujaliao kūrybos ir Lietuvos muzikos klasikos aukso fondo: *Lietuva brangi*, *Vasaros naktys*, *Už Raseinių*, *ant Dubysos*, *In honorem sacrorum vulnerum Christi* ir kitus.

Balandžio 12 d. Raudondvario menų inkubatoriuje surengta konferencija *J.Naujalis XXI amžiaus Lietuvos kultūros kontekste*. Žurnalistas, tyrinėtojas Viktoras Trofimišinas skaitė

pranešimą *Juozo Naujaliao geneologija*, prof. Danutė Petrauskaitė – *Juozo Naujaliao gyvenimas ir veikla Amerikoje*, doc. Dainora Merčaitytė – *Juozas Naujalis ir amžininkai*. O vakare surengtas koncertas *Juozo Naujaliao kūrinių kitaip*. Kauno valstybinis choras, diriguojamas meno vadovo prof. Petro Bingelio, ir Kauno miesto simfoninis orkestras, kuriam dirigavo Constantine Orbelian iš JAV, klausytojams pristatė šiuolaikiškai aranžuotus J.Naujaliao kūrinius.

Krikštas Raudondvario šventovėje

Kad J.Naujaliao metais, minint jo 150-ąjį jubiliejų, pagrindiniai gimtadienio renginiai vyko Raudondvaryje, kuriame J.Naujaliao metai jau pradėti Vasario 16-ąją, – ne atsitiktinumas. Čia kompozitorius gimė, čia atsiskleidė nepaprastas jo talentas.

Kai 14 vaikų šeimoje augęs Juozukas, krikštatevių pamokytas groti vargonais, pirmą kartą grojo Mišiose Raudondvario šventovėje, jam tebuvo 15 metų. Tai buvo paraiška, kad į muzikos pasaulį žengia nepaprasta asmenybė, vėliau padariusi didžiulę įtaką lietuvių muzikos raidai. Tas, anot amžininkų, „dailaus sudėjimo, aukšto ūgio, pailgo veido, su didele gražia barzda ir ūsais, švelnaus žvilgsnio akių, visados elegantiškai apsirekęs, inteligentiškų manierų ir tyliai maloniai kalbą“ vyras padovanojo mums apie 200 įvairaus žanro kūrinių. Tarp jų ir Valstybės atkūrimo šimt-

J. Naujaliao rankraščiai

mečio daina išrinktą *Lietuva brangi*, kuri vadinama antruoju Lietuvos himnu.

J. Naujalis – profesionaliosios lietuvių muzikos pradininkas. Jo kūrybinį palikimą sudaro apie 200 įvairaus žanro kūrinių. Tai 13 Mišių, apie 20 motetų, daug giesmių, nemaža harmonizuotų ir originalių dainų chorams, simfoninė poema *Ruduo* (apie 1930 m.), pjesė *Svajonė* (styginiam kvartetui, apie 1921 m.), trio, preliudai, fugos, kantatos ir kt. Nemaža dalis kūrinių sukurti pagal Maironio žodžius: *Lietuva brangi*, *Pavasaris*, *Vasaros naktys*, *Jaunimo giesmė*. Pagal liaudies dainas: *Ant kalno karklai siūbavo*, *Oi žiba žiburėlis*, *Siuntė mane motinėle*. Už *Missa pro defunctis* S. Moniuškos konkurse pelnė pirmąją premiją. Jo dainos *Dievas mūsų prieglauda*, giesmė *Malda už Tėvynę*, dainos *Dainų dainelės*, *Jaunimo giesmė*, *Lietuva brangi* skambėjo JAV ir Kanados lietuvių dainų šventėse Čikagoje ir Toronte, jas dainuoja visa Lietuva.

Inf.

Suradę amžiną poilsį lietuviškose kapinėse

Dalis lietuviškų kapinių su šalia koplyčios kryžių kalneliu
Nuotrauka iš Lietuvos Kankinių parapijos archyvo

Vytautas PEČIULIS

Mississaugoje, Ontario provincijoje, Anapičio sodyboje, yra Šv.Jono lietuviškos kapinės, kuriose palaidota daugiau kaip 5,000 tautiečių. Paskaitę paminkluose esančius įrašus, pastebime, kad gražus būrelis, atradusių amžinojo poilsio vietą po Kanados dangumi, yra kilę iš vadinamojo Suvalkų „trikampio“... Praeiviams labiausiai įstringa netoli kapinių kelio įrašas paminkle: „Kaip aš troškau ilsėtis Punsko kalnely, kur mano kapas žvelgtų į takelį, kuriuo vaikystėje vaikščiojau, o jaunystėje su vėjeliu skrajojau“. Tai Julijonos Pečiulienės paminklo įrašas, kurio posmelį gyvendama pati sukūrė ir dažnai kartodavo, sakydama, kad nori atsigulti amžinam poilsiui po gimtuoju dangum, prie savo vyro, tėvų ir protėvių. Kiekvienam iš to krašto kilusiam, turbūt, atrodo, kad gimtinėje būtų geriau rasti vietą amžinajam poilsiui. Vaikstant po kapines, kartais atrodo, kad čia – antroji Lietuva, nes daugelis čia palaidotų yra lietuviai. Yra ir svetimtaučių, priklausiusių mišriai šeimai. Kapinių taisyklė nurodo, kad čia gali būti palaidoti svetimtaučiai, jeigu vienas iš šeimos yra lietuvių kilmės.

Lietuviškas kapines, vienintele Kanadoje, sumanė įsteigti prieš šešiasdešimt metų kun. Petras Azubalis. Kapinės suplanuotos eilėmis visose sekcijose. Dviejų eilių paminklai yra statomi, susiglaudę užpakalinėmis pusėmis. Taip visos eilės yra vienodos, vienodai išskirstyti ir sklypai. Tarp eilių yra veja, kurią prižiūri kapų priežiūrėtojai. Kapavietėje jokių kauburėlių nepritama daryti, todėl plotas tarp eilių yra lygus. Prie paminklų yra leidžiami pusės metro platumo gėlių darželiai, kuriais rūpinasi palaidotųjų artimieji. Tarpuose tarp paminklų galima sodinti įvairius medelius, kurie pagal reikalą apkarpmi. Pasenę ir jau negražūs medeliai yra šalinami ir pakeičiami naujais. Nemažai lietuvių yra nusipirkę kapavietes ir iš anksto pasistatę paminklus. Laidojant vieną iš šeimos, dažnai įsigyjamoms kapavietėms visai šeimai arba net giminei. Yra plotų, kur sujungta iki 10-12 kapaviečių, prie kurių pastatyti įvairaus dydžio paminklai.

Šio straipsnio tikslas aprašyti visus kilusius iš Suvalkų apylinkių, kurie atvykę į Kanadą sukūrė geresnį gyvenimą, čia praleido didžiąją dalį metų ir atsigulė amžinam poilsiui lietuviškose kapinėse. Pirmoji 1981 metais buvo palaidota Emilija Krakauskaitė-Zabulionienė, kilusi iš Žvikelių kaimo. Antroji tais pačiais metais palaidota Anelė Vyšniauskaitė-Žekevičienė iš Kreivėnų kaimo. Po dešimt metų 1991 metais mirė Elena Staskevičiūtė-Tolvaišienė (iš Trakiškių kaimo). Tais pačiais metais palaidota Julija Goberytė-Kmieliauskienė, buvusi Paliūnų kaimo gyventoja. Būdama jauna našlė, atvyko su

dviem mažamečiais sūnumis, Kanadoje ištekėjo ir tapo Mikalauskiene. 1994 metais mirė puskietė Anelė Adukauskaitė-Rickevičienė, po poros metų mirė Magdalena Sankauskaitė-Pargauskienė, kilusi iš Rašačių kaimo. Tų pačių metų pabaigoje čia palaidota ir Julijona Žimnickaitė-Pečiulienė, gimusi Burokuose. Į Kanadą ji atvyko 1960 m. iš Pelelių kaimo, būdama našlė su dviem vaikais. Tai jos sukurtą įrašą aš minėjau rašinio pradžioje. Mirties metais buvo vyriausia lietuvi, kilusi iš Punsko parapijos, taip pat ir ilgiausiai išgyvenusi Kanadoje. 1997 metais mirė Julija Cirušytė-Liutkienė, kilusi iš Kampuočių kaimo. Magdalena Rėkaitė-Kniukštienė, kilusi iš Šlynakiemio kaimo, mirė 2001 metais. 2003 metais mirė pirmas vyriškas Kastantas Cirušis, iš Kampuočių kaimo, tai Julijos Liutkienės brolis. Jie buvo pirmieji iš tos pačios šeimos brolis ir sesuo, kurie ilsisi lietuviškose kapinėse. 2005-aisiais paliko pasaulį nesulaukęs penkiasdešimties metų, Vitas Valinčius, kilęs iš Šlynakiemio kaimo, prieš atvykdamas į Kanadą gyveno Seinuose. Tais pačiais metais, sulaukusi pirmo

Julijonos Pečiulienės kapas

vaikaičio, mirė Ona Sikorskaitė-Dzemionienė, kilusi iš Skarkiškių kaimo. Į Kanadą ji atvyko su vyru iš Valinčių kaimo. Ona Jasianauskaitė-Marcinkevičienė, kilusi iš Šlynakiemio kaimo, palaidota 2006 metais. 2008-aisiais visus apstulbino žinia, kad būdama 63 metų amžiaus mirė Anelė Paznėkaitė-Pajaujienė. Ji buvo pamaldi ir, turbūt, Dievas išklaušė jos maldos, kai sunkia liga susirgo dukra, kuri išsigydė ir gyvena. 2010 metais mirė Marija Venslauskaitė, kilusi iš Kreivėnų kaimo. Likusi jauna našlė Staskevičienė Valinčių kaime, atvyko į Kanadą, ištekėjo ir buvo žinoma kaip Genčienė.

Nukelta į 10-ą psl.

TAUPOMOJI SĄSKAITA

RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI

RESP (Mokslių taupomoji sąskaita)
TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	2.50%
2 metų	2.70%
3 metų	2.80%
4 metų	2.95%
5 metų	3.10%

INVESTICINĖ SĄSKAITA

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	2.50%
2 metų	2.70%
3 metų	2.80%
4 metų	2.95%
5 metų	3.10%
1 metų iškeičiamas	1.75%
1 metų JAV dolerių	1.25%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	4.20%
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų	3.70%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	3.95%
1 metų	3.75%
2 metų	3.85%
3 metų	3.95%
4 metų	4.05%
5 metų	4.15%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 4.60% ir aukščiau

PARAMA

www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- Ieškinių dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevzib.com

In Memoriam

Aš niekuomet nebandžiau griauti pasaulio. Man svarbus grožis, meilė, tai, kas tikra ir amžina. Nelaikau savęs kūrėju, nes kūrėjas yra tik Dievas. Aš tiesiog negriaunu pasaulio.

Taip savo gyvenimą ir kūrybą viename pokalbyje su žurnalistais nusakė Lietuvos kompozitorius Anatolijus Šenderovas. Deja, Lietuvos valstybinės kultūros ir meno premijos laureatas žydų kilmės Anatolijus Šenderovas, eidamas 74-uosius metus, po sunkios ligos mirė š.m. kovo 25 d., lankydamasis JAV, jo palaikai buvo parskraidinti į Lietuvą. Lietuvos visuomenė palydėjo muzikos kūrėją į paskutinio poilsio vietą Sudervės žydų kapinėse, kur ilsisi ir jo tėvai.

Anatolijus Šenderovas gimė 1945 m. Uljanovske, Rusijoje. Kartu su tėvais persikėlęs į Lietuvą, 1967 m. baigė Lietuvos konservatoriją (dabar – Lietuvos muzikos ir teatro akademija), prof. E. Balsio kompozicijos klasę. Lygiagrečiai (1965-1967) tobulinosi tuometinio Leningrado Rimskio-Korsakovo konservatorijoje. 1990 m. stažavo Tel Avivo Samuelio Rubino muzikos akademi-

A.a. Anatolijus Šenderovas (1945-2019)

styginių kvartetui (1978) – atskleidžia ypatingą kompozitoriaus jautrumą poetiniam žodžiui, panteistinei pasaulėvokai ir išskirtinę lietuviškos dvasios pajautą. Itin svarbi A. Šenderovo kūryboje buvo žydų kultūros tema. A. Šenderovo muzika nuolat skamba įvairiose Europos valstybėse, JAV, Kanadoje, Brazilijoje, Japonijoje, Pietų Afrikoje, Izraelyje, Australijoje, N. Zelandijoje, Pietų Korėjoje, Kinijoje ir kitur. 1994 metais už kūrinių „Mikalojaus Konstantino Čiurlionio eskizai“ įvertintas garbės diplomu tarptautiniame W. Lutosławski kompozicijos konkurse Kilyje (Švedijoje), 1996 m. kompozitorius buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu (Riterio kryžiumi). 1997 m. jam paskirta Lietuvos valstybinė kultūros

Muzikas Vilniaus filharmonijos salėje repeticijoje

joje, dirbo pedagoginį darbą Lietuvos muzikos įstaigose. Vėliau visą savo laiką skyrė kūrybai. Anatolijaus tėvelis violončelininkas Michailas Šenderovas – buvęs Lietuvos kvarteto narys.

A. Šenderovas yra trijų baletų, trijų simfonijų, didelės apimties vokalių-simfoninių kūrinių, septynių instrumentinių koncertų, trijų styginių kvartetų, fortepijoninio trio, kitų kūrinių autorius. Jo miniatiūrų ciklas „Keturi Sigito Gedos eilėraščiai“ balsui ir

ir meno premija, 2006 m. ordinas „Už nuopelnus Lietuvai“ (Karininko kryžius). 2002 m. už „Concerto in Do“ violončelei ir simfoniniam orkestrui (skirtas Dovydui Geringui) A. Šenderovas įvertintas įžymia Europos kompozitoriaus premija Berlyne. Kompozitorius yra gavęs Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos apdovanojimą, Lietuvos kultūros ministerijos garbės ženklą „Nešk savo šviesą ir tikėk“ (2015). **Inf.**

Suradę amžiną poilsį lietuviškose kapinėse

Atkelta iš 9-o psl.

Po jos pasaulį paliko Kazimieras Pajaujįs, kilęs iš Ožkinių kaimo, į Kanadą atvykęs 1960 metų pavasarį. Buvo pirmasis iš Punsco parapijos tais laikais atradęs kelią į Kanadą kitiems to krašto lietuviams. Vyras ir žmona Kazimieras ir Anelė Pajaujai – pirmoji pora, kuri kartu ilsisi lietuvių kapinėse. 2011 metais mirė Marijos Genčienės sesuo Teklė Venslauskaitė-Kareckienė iš Kreivėnų kaimo. Tai antras atvejis, kad iš tos pačios giminės dvi seserys rado amžiną ramybę lietuviškose kapinėse. 2014 metai buvo nelemti vyrams: mirė Kazimieras Radzevičius, kilęs iš Pristavonių kaimo, ir Petras Puzauskas, kilęs iš Vaičuliškių kaimo; jų kapai yra netoli vienas kito, tik skirtingoje eilėje. 2015 metais pasižymėtu, kad mirė daugiausia – net keturios „trikampietės“. Ona Jonušonytė-Derliūnienė buvo vyriausia ir ilgiausiai išgyvenusi Kanadoje, mirė būdama 95 metų amžiaus. Antroji Alina Glovackaitė, kilusi iš Krasnavo kaimo. Atvykusi į Kanadą, ištekėjo ir tapo Dobilienė. Mirus vyrui, ištekėjo antrą kartą ir iki mirties vadinosi Zabulionienė. Trečioji, Magdalena Gaidzinskaitė-Daukšienė, kilusi iš Vaitakiemio kaimo. Jos gyvenimas buvo labiausiai nepasisekęs, nes, mirus vyrui, liko našlė su mažu sūnumi, ji viena turėjo užauginti sūnų gyvenimui. Ketvirtą Ona Radzevičiūtė-Kiršininė, kilusi iš Pristavonių kaimo. Tai antras atvejis, kai brolis ir sesuo ilsisi lietuviškose kapinėse. Jos brolis Kazimieras mirė metais anksčiau. 2016 metais Visagalis pasišaukė Petronelę Grigaitę, kilusią iš Klevų kaimo. Seinuose ji buvo žinoma kaip Treigienė. Jos namuose gyveno ne vienas lietuvis mokynys, kai mokėsi Seinų aukštesnėse mokyklose. Mirus vyrui, našlė su dukra atvyko į Kanadą, vėl ištekėjo ir tapo Ivanauskiene. Tais pačiais metais mirė Julija Dzemonaitė-Kamaitienė, kilusi iš Valinčių kaimo. 2017 metais mirė Bronė Nevulytė-Rūkšėnienė, kilusi iš Didžiulių kaimo. 2018 metais netekom trijų moterų: tai Natalija Nevulytė, kilusi iš Raistinių kaimo, Kanadoje apgynė savo profesijos diplomą ir iki pensijos dirbo ligoninėje gailėstingąja sesele, Irena Staskevičiūtė-Matušaitienė, kilusi iš Šaltėnų kaimo, ir Birutė Vainaitė-Liškauskienė iš Vidugirių kaimo. Šių metų pradžioje mirė Jurgis Ramanauskas, kilęs iš Valinčių kaimo, prieš išvykdamas į Kanadą gyveno Punske.

Yra keletas asmenų, kilusių iš Punsco parapijos, kurie, nublokšti karo audrą į Vokietiją, po karo atvyko į Kanadą. Povilas Kalesinskas kilęs iš Valinčių kaimo, palaidotas lietuvių kapinėse. Alfonsas Gudzauskas, kilęs iš Vidugirių kaimo, palaidotas ne lietuvių kapinėse. Pijus Lapinskas, punskietis, pasitraukęs į Lietuvą prieš karą, kai buvo persekiojamas tų laikų valdžios. Jo gimtinė yra Punske, kur dabar stovi sveikatos centras. Jis gyveno toliau nuo Toronto. Žmonai mirus, pensininkas apsigyveno lietuvių pensi-

Anelės ir Kazimiero Pajaujų, vienintelis punskiečių vyro ir žmonos kapas

ninkų namuose Toronte. Punsketis labiausiai pasižymėjo, kai Toronte koncertavo Punsco kapela „Klumpė“: užlipęs į sceną, pasveikino savo kraštiečius, įteikdamas visiems po voką su pinigine dovana. Pijus Lapinskas palaidotas ten, kur jis visą laiką gyveno, šalia žmonos kanadiečių kapinėse. Toronte ne lietuvių kapinėse ilsisi Juozas Pajaujįs ir jo sesuo Veronika Aleknevičienė, abu iš Ožkinių kaimo, ir Jurgis Aleknevičius, kilęs iš Alksnėnų kaimo. Taip pat toliau nuo Toronto Sudbury miesto kapinėse yra palaidota Ona Drūtytė-Stepšienė, kilusi iš Didžiulių kaimo. Netoli Londono (ON) yra palaidota Stasė Flidaraitė-Norkevičienė, kilusi iš Kreivėnų kaimo. JAV, New York miesto kapinėse, ilsisi Birutė Birgelytė-Karmazininė, kilusi iš Ožkinių kaimo. Kalifornijoje liko ilsėtis Birtutė Stoskeliūnaitė, augusi Kampuočiuose, o vėliau gyvenusi Punske. Taip pat Kalifornijoje yra palaidota Judita Paplauskaitė, kilusi iš Ožkinių kaimo. Iš Amerikos pelenais sugrįžo į gimtinės kapines Punske Marija Stoskeliūnaitė-Mikalonienė, kilusi iš Kampuočių kaimo, Jonas Gričiauskas ir Romas Samulevičius – abu iš Vaičuliškių kaimo. Jono Magalengos, kilusio iš Burbiškių kaimo, palaikai buvo pargabenti ir palaidoti Seinų kapinėse.

Kanados lietuvių kapinės yra priglaudusios 34 taip vadinamus „Punsco žentus“, kurie susigiminiavo, su Suvalkų žmonėmis sukūrė šeimas, pasikviesdami vedyboms to krašto lietuvaites. Kitų vietovių kapinėse yra palaidota 11 „Suvalkų trikampio“ žentų.

Vadinamoje *antroje Lietuvoje*, lietuviškose kapinėse yra paskirstyti apie 10,000 sklypų, didesnė pusė jau užpildyta. Likę dar arti penki tūkstančiai sklypų, kuriuose ateityje bus laidojami šiame krašte gyvenantys lietuviai. Dabar kapinės yra gražiai prižiūrimos, ir svetimtaučiai, jas pamatę, negaili pagyrimų, vadina gražiausiomis apylinkės kapinėmis. Kokios jos bus ateityje, priklausys nuo ateinančių kartų.

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874

TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE

SMITH MONUMENT CO. LTD
(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Sutton
Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jei galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nesiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

“Labdaros” komandai reikia jūsų pagalbos

Jau buriama “Labdaros” slaugos namų “Toronto Challenge” komanda, prie kurios kviečiame prisidėti galinčius dalyvauti eitynėse/bėgime. Negalite dalyvauti? Paremkite einančiuosius savo finansine auka. Šių metų eitynių tikslas – surinkti \$3,000, kad būtų galima įsigyti naujas lauko kėdes bei suoliukus “Labdaros” slaugos namų kiemukui.

Toronto miesto ruošiamos “Toronto Challenge” 5 km/1 km eitynės/bėgimas vyks birželio 9, sekmadienį, 9.30 v.r. nuo Toronto miesto rotušės Nathan Philips Square aikštėje.

Registracijos mokestis: \$20 suaugusiems,

\$10 jaunimui ir pensininkams, \$40 keturių asmenų šeimai, keturių asmenų komandai – \$70. Praėjusių metų eitynėse už “Labdarą” yra eję visokio amžiaus: nuo vaikelių vežimėliuose iki viršijančių 80 m. amžiaus. Ateikite, smagiai ir sveikai praleiskite sekmadienio rytą, atlikdami prasmingą artimo darbą mūsų senolių labui. Eikite už juos!!! Laukiame visų!!!

Dėl išsamesnės informacijos, aukų bei registracijos prašome kreiptis į savanorių koordinatorių Nerijų Augutį tel.416-232-2112 ext.413 arba el.paštu labdaravolunteering@gmail.com. Aukoti galima per Nerijų Augutį arba internete tiesiogiai “Labdarai” per CanadaHelps, paspaudžiant DONATE NOW mygtuką “Labdaros” tinklalapyje.

“Labdaros” inf.

Lietuvos dokumentiniai filmai – Šiaurės Amerikos festivaliuose

Čikagoje, JAV, vykusiame Europos Sąjungos (ES) šalių filmų renginyje Arūno Matelio filmas „Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“ gavo specialųjį apdovanojimą (honorable mention). Šiame naujausios ES filmų pristatančio didžiausio Šiaurės Amerikoje festivalio programą sudarė 60 premjerų iš 28 ES valstybių. Filme „Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“ pasakojama apie dviračių varžybų „Giro d'Italia“ užkulisius ir jų herojus, kurie neturi teisės į asmeninę pergalę, bet padeda jos siekti komandos lyderiams ir taip tampa universaliais pasiaukojimo dėl kitų pavyzdžiais. Režisierius A. Matelis yra apdovanotas svarbiu Amerikos režisierių gildijos apdovanojimu už filmą „Prieš parsikrendant į žemę“, o 2018 metais Bilbao Mendi (Ispanija) kino festivalyje – už geriausią režisūrą dokumentiniame filme „Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“. Filmo pristatymą festivalyje organizavo Lietuvos gen.konsulatas Čikagoje bendradarbiaudamas su Čikagos menų instituto Gene Siskel filmų centru bei studija „Nominum“.

Kanadoje. Toronte, balandžio 25 – gegužės 6 d. vyksta dokumentinių filmų festivalis *Hot-docs2019*. Jame pristatoma beveik 200 dokumentinių kino filmų iš viso pasaulio. Vienoje iš daugiašakės programų skyrių balandžio 26-27 d.d. *Scotiabank* kino teatre pristatytas Lietuvos kino kūrėjų Rugilės Barzdžiukaitės ir Dovydo Korbos filmas “Rūgštus miškas”.

Tai įtaigus pasakojimas apie vieną iš didžiausių kormoranų kolonijų visoje Europoje ir jos

Kormoranai Juodkrantėje

paliekamą nepageidaujamą pėdsaką aplinkoje. Nors dokumentinio filmo centre – daug ginčų keliantys sparnuočiai, kameros objektyvas dažniau nukrypsta į žmones. Kormorano žvilgsniu iš viršaus užfiksuoti apžvalgos aikštelę Juodkrantėje lankantys turistai. Stebėdami paukščių išmatų išdegtą sengirę, smalsuliai pateikia įvairius šio gamtos reiškinio vertinimus. Vieniems miręs miškas primena atominę katastrofą, kiti negali atsizavėti šio reginio grožiu. Žaismingi dialogai ir nesužadintos turistų emocijos atskleidžia skirtingas kultūrinės reakcijas ir kelia painius moralinius klausimus apie tai, kam lemta gyventi, o kam išnykti. Filmuoti žmonės iš aukštumos, tarsi paukščio žvilgsniu, iš kūrėjų pareikalavo specialių techninių triukų bei kantrybės.

Pasaulinė šio filmo premjera įvyko Lokarno kino festivalyje, kuriame „Rūgštus miškas“ apdovanotas pirmojo ilgametražio filmo grupėje. „Rūgštus miškas“ yra pirmasis lietuviškas ilgametražis dokumentinis filmas, patekęs į oficialią vieno iš seniausių pasaulyje kino festivalių programą. Lietuvos kūrėjų filmas apie žmogaus ir gamtos santykį jau aplankė 15 kitų tarptautinių festivalių.

Trumpos liūdnos istorijos

automobilius teko atiduoti į remonto įmonę.

Trumpas sujungimas

– Ponia, suradau gedimą jūsų automobilyje – trumpas sujungimas.

– Tai pailginkite jį!

Gali sustoti

– Ar gali čia sustoti automobilis?

– Gali, jei nemato policininkas.

Nustebimas

Atėjo svečiai ir rado Džimą beplaunantį indus. Vienas svečias nustebęs ir klausia:

– Kiek prisimenu, tu turėjai tarnaitę?

– Taip, bet aš ją vedžiau...

Kaip įsigyti ūkį

Keliautojas sustabdo automobilį prie gana vargingos sodybos ir prašo nakvynės.

– Kaip jūs įstengiat išlaikyti ūkį ir nesubankrutuoti? – klausia jis šeimnininko.

Ūkininkas parodo keliautojui ant suolo sėdintį vaikina.

– Štai jis dirba pas mane, bet neturiu jam kuo užmokėti, todėl po dviejų metų ferma bus jo. Tuomet aš pradėsiu dirbti pas jį, kol vėl išpirksiu ūkį.

Bulvės

Poilsiautojas klausia lauke sutiktą ūkininką:

– Kas čia pasėta?

– Čia pasodintos bulvės, – patikslino ūkininkas.

– Bet kodėl vienos žydi baltai, o kitos violetine spalva?

Kiek patylėjęs ūkininkas papokštavo:

– Violetiniais žiedais žydi skustos bulvės, o baltais - keptos.

Poilsiautojo žmona sugėdina vyrą:

– O tu šito nežinojai?

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

**Dalyvaukime
metiniame narių susirinkime
geg. 2d. Prisikėlimo par. 7:00 v.v.**

Tapkime Kanados Lietuvių Fondo nariais!
Remkime lietuviybės veiklą ir išlaidymą!
Prisiminkime mūsų fondą gyvybės draudimuose,
bei savo testamentuose.

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

**Padėsiu parduoti
ar nupirkti
namą ar butą**

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,
Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000
kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Sutton

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

ROYAL LEPAGE

Lina Kuliavas

Toronto, ON
416-762-8255, 416-616-1600 (cell)
email: lina@kuliavas.com
website: www.LinaKuliavas.com

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650
OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Siūlome spalvotą skaitmeninį laikraštį el. paštu jo išleidimo dieną

